

De Deli Courant

44ste Jaargang

Dagblad voor Sumatra

NO. 227

PRIJS DER ADVERTENTIES:

Van 1-10 regels f3.50. Voor elken regel meer f 0.35. Geplaatst binnenpagina eerste blad f.70 per regel. Bij 4 of meermaal plaatsing 25 pCt. korting. Advertentie moeten vooruit betaald worden.

Tel. Redactie bureau 257. Administratie bureau 201. Tel. Redactie huis 608. Administratie huis 524.

Uitgeverij van de N. V. DE DELI COURANT te 's-Gravenhage. Directeur: F. C. SCHAALJE.

Administrateur: J. GERRITSEN te Medan. Vwd. Administrateur: B. A. PLAAT.

Hoofd-Redacteur: J. J. VAN DER LAAN te Medan.

ABONNEMENTSPRIJS:

Per jaar voor Medan f 20.—
Per jaar voor Ned.-Indië f 25.—
Per jaar voor Nederland en het Buitenland f 40.—
Afzonderlijke nummers f 0.10

Agenten: H. M. VAN DORP & Co., voor Java. J. H. DE BUSSY, voor Amsterdam.

BEERST BLAD

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

EEN JAARVERZICHT VOOR DE RUBBERCULTUUR.

Mr. Buffart over de belangrijkste gebeurtenissen.

II.

De aanwerving van koelies.

Ook de aanwerving van arbeidskrachten levert moeilijkheden op, zoo deelde Mr. Buffart verder in zijn jaarverslag mede. De vraag naar arbeidskrachten van Java blijft groot en de aanwerving daarvan blijft nog steeds van bij de behoefte ten achter.

De economische toestand op Java is, gelukkig, in de laatste jaren zoo vooruitgegaan, dat aldaar velen meer dan vroeger een voldoende bestaan vinden, maar daarnaast blijven er toch nog over die hier zeer zeker in betere levensomstandigheden komen dan waarin zij thans ginds verkeeren. De neiging tot emigratie is echter niet groot.

Daarbij wordt het A. D. E. K. gehandhaafd door de eischen, die gesteld worden en moeten worden aan een dergelijke eigen werving. Naast de strengere eischen van keuring en selectie op andere wijze moet een eigen werving zogenoemd een zoo goed mogelijk manier van werving.

Anderszins wordt zij niet aan haar doel en zou zelfs het bestaande arbeidskrachten in gevaar brengen, daar alles, wat zij in deze verkiezingen zou doen, dat slechte zou worden aangeworven. Haar taak is dus alreest het gemakkelijk, maar mag haar niet afhouden — en het is daar dan ook niet afgehoorden — uit te zien naar middelen tot het verkrijgen van betere rekruten. Toch zal, indien niet spoedig verbetering intreedt, maar andere middelen daartoe moeten worden aangegrepen.

De laauke werving.

In dit verband mag sprake niet nalaten te wijzen op het dit jaar tot stand gekomen samengaan der beide laauke wervingen, ook op het gebied der vrije emigratie. Joint met het oog op de onvoldoende resultaten van het A. D. E. K. is dit van bijzonder belang. Wel heeft het Katoer van Abjad door de door hem gestelde eischen de toelating niet gemakkelijk gemaakt, en kan oorspronkelijk door de middelen van deze emigratie een voldoende aantal arbeidskrachten worden, maar daar staat tegenover, dat de Avros-leden profiteerden van het door de Deli Planters Vereeniging in deze verkiezingen verricht werk en dus binnen korten tijd dan deze moegen verwachten goede resultaten te bereiken. Deze leden moegen zich daarom door de aanvraag-moeilijkheden niet laten afschrikken om zich met voortvarendheid op deze emigratie toe te leggen en moeten vooral trachten hun voordeel te doen met lessen, welke uit de ervaring van de tabakmaatschappij zijn te trekken. Vooral het gebruik maken van de diensten van de J. A. L. in contract is iets, waaraan zij meer dan tot nu toe hun aandacht zouden kunnen schenken, omdat profondschriftelijk bewezen is, dat daarvan het meeste succes te verwachten is.

De lagers rubberprjs.

Het moet intusschen erkend worden, dat menigen ook op dit gebied thans niet datgene kan doen, wat hij anders zoo gaarne zou willen. De rubbermarkt maakt toch voorzichtigheid.

De prijs is en beweegt zich, na een kleine opleving, in den laatste tijd weer in dalende richting. Wordt aanvankelijk gemeend, dat door de prijsdruiven de productie van inlandsch rubber op het gebruik van rubber en rubber balen belangrijk zouden verminderen en zoodanig toestand zouden helpen verbeteren, de laatste tijd omtrent deze soorten van rubber gepubliceerde cijfers wijzen geneezens in deze richting. Ook de pogingen, in het werk gezet door een Nederlandsche commissie van nauwere samenwerking der producenten en het betrekken op deze of andere wijze verkrijgen van een meer loonend prijs, mochten tot nu toe geen succes boeten, zoodat de voortzetting nog steeds onzeker blijft. Het enige gunstige resultaat van den lagers rubberprjs is het verminderen van de rubberbederfstaten, maar daarmede is ook die moeilijkheid, welke de Cultuurraad niet aandurfde, nog allerniet opgelost.

De werving.

Een anderszins ernstige aangelegenheid, waarmede de Cultuurraad meer in het bijzonder te maken heeft, is daarentegen in het afgelopen jaar niet best in de zoodanig richting geverd.

Ik bedoel ons wegens. Dank zij het voortdurend en krachtig barenen van genoemd college op hetzelfde zaaibeeld wordt thans uit 's Lands middelen een goede subsidie voor het onderhoud der wegen verkregen. En al is het thans ook de achiestand op dat gebied nog niet ingehaald en alleminst het noodige verkregen om die wegen in een toestand te brengen, welke beantwoordt aan de eischen van het moderne verkeer, hier zijn wij ten minste figuurlijk en letterlijk op den goeden weg.

De verbetering der rivieren.

Minder of, laten wij maar roddelt zeggen, één succes boekte de Cultuurraad bij zijn pogingen om van het Gouvernement de noodige fondsen te krijgen voor verbetering der rivieren, een zaak welke steeds dringender om voorziening roept. De Cultuurraad was in de zaken de rivieren reeds lang regelen werkzaam en heeft ten slotte het initiatief genomen om tot voldoende verbetering te komen. Had hij dit niet gedaan, de toestand ware nog slechter geweest en er zou vermoedelijk nog niets gebeurd zijn. Maar nu de Cultuurraad om den noodigen steun vroeg, heeft het Gouvernement uitgehald en de zaak in handen gelegd van Gouvernementsambtenaren.

Deze erkenning, dat rivierverbetering een Landzaak is, zoudt op zich zelf niet zoo kwaad zijn, ware het niet, dat de Regering daarvoor omtrent vijf miljoen van het Zelfbestuursgebied leeren, die rivierverbeteringen behooren tot de taak der Zelfbestuursgebieden, aan wie de Regering daarbij wel geldelijke steun wil verteeven, maar alleen voorzover de kosten voor de Zelfbestuursgebieden van een verkrijging van een passend deel daarvan van de lange de benedenlopen der rivieren zegeven cultuurontwikklingen en de Deli Spoorweg Maatschappij, door welke volgens de Regering de grootste gedeelten der groote financiële voordelen zullen worden verkregen.

En der Regering-adviseurs was zelfs zoo vriendelijk aan te voeren, dat bij de kostenverdeling alleen rekening dient gehouden te worden met de direct door belanghebbenden te verkrijgen voordelen, maar ook met de verbeteringen welke zij ten koste van anderen reeds verkregen hebben door eijgen werken.

De Regering heeft de directeur van Binnenlandsch Bestuur dit inden Volksraad verzeacht en medegedeeld, dat hier geen sprake is van het opleggen van verplichtingen aan de ondernemingen en de Regering, uitgaande van de veronderstelling dat er groote financiële voordelen zoudten worden verkregen, alleen het geven van bijdragen door de ondernemingen is billijk, zoodat, indien inderdaad mocht blijken, dat er groote voordelen te verwachten zijn, zal zij van extra-voordelen voor de cultuurontwikkelingen, de Regering niet bijdragen van particuliere zijde ook volkomen billijk zal vinden. Het is daarom wel goed, dat men oops op te wijzen, dat, zoodat de Overheid tot nu toe 's Lands water maar over des ondernemings aker heeft laten loopen, de ondernemingen groote schade hebben geleden en, indien er niet spoedig en krachtig wordt ingegrepen, nog meer schade zullen lijden, die niet te worden overvonden. De groote uitgaven aan watekeringswerken niet hebben en konden voorkomen, zoodat, indien de zaak te lansen laatste in orde komt, zal daarvan geen extra-voordelen genieten, maar eindelijk een watekeringsdoelmatig, zullen worden schadeloosgesteld voor de geleden verliezen.

Moeilijkheden zijn er om overvonden te worden.

Spr. meent hiermede een zoo goed mogelijk overzicht gegeven te hebben van de voornaamste problemen, waarmede men in het afgelopen jaar te maken heeft gehad en die men nu oeps te worden overvonden. Althoef de gegevens opomming niet bemoeidig is, is het natuurlijk geneezens die bedoeling te ontmoedigen. Moeilijkheden zijn eij niet om bij de pakken neer te zitten en maar te worden overvonden. De Deliplanters heeft op dit laatste gebied een goede reputatie en zal die ook onder de tegenwoordige omstandigheden weten te handhaven. Een eerste vereischte voor het overvinden van moeilijkheden is echter die goede onder de vogen 's Lands water, dat spr. gemeend heeft die op de jaarverslagende te moeten voorvonden.

Samenwerking geelicht.

Een ding zal daarbij voor alle duidelijk zijn geveiden, namelijk dat de problemen van den tegenwoordigen tijd hoe langer hoe minder vatbaar zijn voor individuele oplossing, en steeds meer en meer eischen samenwerking van meerdere. Wel nu ook de samenwerking is met anderen, welke nu ook de zover zo goed, retrovoren gerin voor de toekomst; die samenwerking staat.

In de eerste plaats in de Avros; in het afgelopen jaar ondervond men in steeds toenemende mate, dat de leden hun moellijkheden voorbrachten en dat behaaidelijk met raad en daad kon worden bijgestaan en dat men voor de gezamenlijke leden met vrucht kon werkzaam zijn. In de tweede plaats bestaat die samenwerking ook, volledig en onverdeeld, met de zustervereniging de Deli Planters Vereeniging, met wie op hoogst aangename wijze de gemeenschappelijke bezorgingen van alle planters konden worden behandeld. En toelotste bestaat die samenwerking met andere organisaties in groter verband nl. in den Indischen Ondernemersbond en den Ondernemersraad voor Ned.-Indië, door welke relaties wij tot veel meer in staat waren dan wij anders zoudten zijn geweest.

De vereeniging zelve, en ook dit is een feit, dat tot grote voldoening stemt, zonder moete op deze weg kunnen doorgaan. Zij nam in het afgelopen jaar in groot en bloei toe. Het aantal harer leden vermeerderde wederom, maar vooral van belang is, de belangrijke harer leden, welke zij saamwerklijk wit.

Het aantal arbeiders werkzaam in de cultuur ter Oostkust van Sumatra, Tapanoei en A Jeh, voorzover de Avros daarmede te maken heeft, verminderde van 285 516 op 1 Januari 1927 tot 261 390 op 1 Januari 1928. Voor de Oostkust van Sumatra stond, tegenover een totaal van 278 000 arbeiders (waarvan 281 445 onder contract) op 1 Juli van vorig jaar, dat een totaal van 291 390 (waarvan 245 139 onder contract) op 1 Juli van dit jaar.

De door de Avros-leden in cultuur gebracht grond vermeerderde in het (juli)verloop van 1 Januari 1927 tot 1 Januari 1928 van 2 200 H.A. tot ruim 275 000 H.A. De waarde der cultuurvloeiende inkomsten stielden in staat niet slechts 's Lands leden gevraagd bijdragen op het bestaande lage peil te handhaven maar ook in meerdere opzichten tegemoet te komen, terwijl wij daarnaast in staat waren om eigen middelen tot alle oepsde uitbreidingen over te gaan.

Met dit voor oogen, — en hiermede wil eij eindigen — de hand aan de ploeg geslagen en vol vertrouwen de toekomst tegemoet getreden.

HET „INSULINDE“-RAPPORT.

Het antwoord van Dr. van Lonkhuyzen.

„Nu het „Insulinde“-rapport aan het Indische publiek is bekend geveid meen ik dat het wel verstandig is, dat ik mijn oemmen oemkingen over dit rapport, waartoe de commissie in Holland bijkans de Anele telegrammen verzocht heeft na bestudeering daarvan, ook in het openbaar geef.

Ik heb het oemmen van dit verslag de vraag gesteld: moet mijn verslag veegeer geuit meening, nl. dat de commissie op zeer lichtvaardige wijze geoordeeld heeft over de geve van de Indische medicijn in de „Insulinde“-geschiedenis, herzien te worden. Het moet dan ook worden erkend, dat ik daarvoor in dit rapport, dat zich kenmerkt door oppervlakkigheid en gemis aan obj-ctiviteit, niet den minsten grond aanwezig acht.

Het is een groef fout van de commissie dat zij bij de beoordeling van den toestand, zooda die hier in Indië aanwezig was, in haar gedachtegeve geheel gebleven is binnen de afier van hetgeen zij in Marseille na aankomst van het schip wist, boede en zag, en zich geen oegeblijk het ingedacht in de situatie, zooda die hier in Indië zich voerde en ontwikkelde.

Daarben was heel onschuldig. Volgen, de in het rapport zelf opgenomen zijne geschiedenis-n kwamen er van 15-80 Men zoen gevallen van angina voor, een bij een kindje, de andere bij volwassenen, allen van een goedaardig karakter, zooda er voortdurend op voorde schepen, behaaidelijk in zij belangrijke getale voorvallen, waaronder ook met „xanthemen“. Hoewel de commissie dit feit wel in haar rapport oemmet als een mededeling van den scheepsarts, eij chent zij er overigens welk of geen aandacht aan, en zeker niet die welke het verdien in het oog op de te nemen maatregelen tegen herhaling.

Wanneer men deze ziektegeschiedeniszen zalfst dan is daarentoe tot de 80 Met geen enkel geval waarbij, welke medicus ook, de diagnose rondvoot of zelfs van een andere ernstige beetmetelijke ziekte had kunnen of zelfs mogen stellen. Eerst na den Suten vertoonden zich onder zelveve gevallen zoenige van mee ernstigen, behaaidelijk in zij belangrijke getale voorvallen, waaronder ook met „xanthemen“. Hoewel de commissie dit feit wel in haar rapport oemmet als een mededeling van den scheepsarts, eij chent zij er overigens welk of geen aandacht aan, en zeker niet die welke het verdien in het oog op de te nemen maatregelen tegen herhaling.

En het vernietigend oordeel uit over medicijn, wier namen zij zelfs niet kende, en van wier denken en handelingen zij niets afweet. Zij zijn naar haar oordeel de meest schuldig, zij hebben ernstige fouten begaane en de Scheepsart Maatschappij moeten zich volgens haar zelfs beschermen tegen de dwalingen van zulke medicijn.

En dit alles is gebaseerd op eenkelde en dan nog onnauwkeurige gegevens van den scheepsart en voor het meerdereel of veronderstellingen, geheel uit de lucht gegrepen.

De geschiedenis van het telegram dat door den scheepsgehoor naar Piek zou zijn geveiden heeft zich geheel anders voorgedaan dan voorgesteld is; in het verslag worden ziektegevallen hier in Indië voorgewomen, waarvan niemand hier iets afweet; het ag. dogma van de medicijn hie en de „diefkour“, waarmede de scheepsgehoor van zijn roodvoot-diagnose zou zijn afgebracht en verder wat de medicijn hie gedaan en gedacht zoudten hebben, zijn zuiver producten van de fantasie van den scheepsgehoor en de commissie.

Zooda reeds vroeger geveid, heeft 'er al zeer weinig of geen contact bestaan tuschen de Balavische geneesheeren en den scheepsart. De 7 hieboede patiënten waren verdeeld over 4 ziekenhuizen en behandeld door medicijn, die behalve van hun eigen medicijn was van andere afwisten.

Van de symptomen, die de hie behandelde patiënten vertoond hebben en die volgens de commissie toch zoo duidelijk voor roodvoot zoudten pleiten, weet de commissie dus niets af. Zij heeft ook niet de minste moeite gedaan om daarnaar inlichtingen te winnen.

Het gemis aan obj-ctiviteit spreekt ook uit de zondige interpretatie die de commissie aan de in de medicijn wereld zoo veelomvreden Dick-proef geveven heeft. De uitslag van deze proef wettig in geen geval te worden. De commissie daaru meest te mogen trachten.

De oppervlakkigheid demonstreert zich verder in het door de commissie uitgegeproven oordeel hoe deze catastrofe had voorkomen kunnen worden en wel het meest door haar maatregel daar haar aanbevelen om een herhaling in de toekomst te voorkomen. Omtrent de dragwijde, de consequenties en de praktische uitvoerbaarheid daarvan heeft zij zich bijkans geen rekenschap geveid.

In onderling overleg heeft zich met mij in commissie gesteld een aantal geneesheeren, die niet of slechts zijdelings in deze „Insulinde“-geschiedenis betrokken zijn. Het zijn de hieeren Brug, directeur van het Centraal Geneeskundig Laboratorium, Eshout, chef van het Militair Hospitaal, prof. De Langen, en Dr. Olivier, leeraar in Iofene ziekten aan de Stovia. Deze commissie uit het rapport mededeeling van de volge besaaten op mijn trachten en verder haar meening over het „Insulinde“-geval en wat daarmede samenhang in een verhandeling vastleggen.

„Ik behoef nauwelijks te zeggen dat de onvoldoende ziektegeschiedeniszen aan boord bij de hieeren Brug, directeur van het Centraal Geneeskundig Laboratorium, Eshout, chef van het Militair Hospitaal, prof. De Langen, en Dr. Olivier, leeraar in Iofene ziekten aan de Stovia, zooda die hier in Indië zich voerde en ontwikkelde.

Ik betrouwen seerste dit rapport. De commissie heeft den Rotterdamse Lloyd van schuld in dezen uitgepreid, ten koste van den goeden naam der Nederlandsche scheepsartsen en de algemeene en van de Balavische (Indische) medicijn, en dit geheel ongemotveerd en onnoedig, want voor het eerste was het tweede toch niet noodig.

De gevolgen van deze geheel onvoldoende blaas door de commissie geworpen op de medicijn dienst in Indië, zooda die hieeren Brug, directeur van het Centraal Geneeskundig Laboratorium, Eshout, chef van het Militair Hospitaal, prof. De Langen, en Dr. Olivier, leeraar in Iofene ziekten aan de Stovia, zooda die hier in Indië zich voerde en ontwikkelde.

CADBURY-BONBONS

King George
Tropical Nest assorted
Nut Cubes
Selected
Almond
Imperial
Nougat
Bourville Bitter Choc.

STADSNIIEUS

MEDAN, 1 Oct.

Weerbericht.

29 Sept. Temperatuur min. 21.4 max. 80.7 C. Barometerstand 760.7 760.3 en 767.0 21 m.m. regen.

30 Sept. Temperatuur min. 22.1 m.m. 33.2 C. Barometerstand 761.0 759.9 en 758.0 21 m.m. regen.

Verkeersbeslemming.

De Overheid is er voor de burgers en de burgers zijn er niet voor de Overheid. We weten het, alleen, maar er moet niet door allen naar gehandeld.

Hoewel werken lang wachten we nu niet op de opstelling van het deel van den Cremweg dat opnieuw gesafteerd wordt voor het verkeer in beide richtingen. Wij nemen gaarne aan dat Gemeentewerken met zijn gewone voortvarendheid aan den arbeid is. Den directeur van dien dienst kan men zeker voortvarendheid niet ontzeggen. En wij weten wel, dat vooral asfalteren veel tijd kost, vooral als men op droog weer moet wachten.

Maar daarom juist dient een dergelijk werk slechts op den gunstigsten tijd en met zooveel mogelijk menschen ondernomen te worden.

Het is natuurlijk heel gemakkelijk om een weg voor het verkeer in één richting te sluiten. Het is B.G. geveit te beide polle drie bij om — al is het welker lang — den voortgang der weg der wat te wijzen.

Maar de Overheid dient zich zeer — vooral bij de afsluiting van een hoofdweg — nauwgezet af te vragen op welke wijze het publiek bestouwd gelid kan worden. Ook al kost dat tijd en moeite, dat mag datzelfde publiek van zijn ambtenaren-verwachten.

Wij zijn van meening, dat dit standpunt ook bij de verkeersregeling op de Kesawan uit bij te verhoeden.

Ook daar was het heel gemakkelijk de zijstraten af te sluiten, maar dat is een toestand dien men nergens ter wereld vindt en ook niet zoo gulden. Ten minste zijn in regelmatige bestouwd de plaatsen. Daarbij komt, dat het verkeer op de Kesawan geneezens van dien aard is, dat dit noodig zou zijn.

Wat moet men dan in steden als Londen en Paris doen?

Nog één stap verder en men kan het gebied verhoeden.

Dan komt er intusschen geen ongeluk meer. Maar ... dan is de zaak ook omgedraaid en is het publiek er voor de liefthebberijen van de Overheid.

Met een beetje goetjen wil moet er wel een andere regeling te vinden zijn.

Knewarij.

Naar wij vernemen zal binnenkort door den Landraad behandeld worden de zaak te weten de „Insulinde“-politie en een gewezen rechercheur van politie, wegens knevelarij.

Kortgeleden deden zij een inval in een even gebouwd de kom der Gemeente gelegeven Abd. W. gewezen overzetter, die het gebied heeft Abd. W. het geld, dat bij de cobelheid was betrokken, in beslag genomen (dit was in den haak) en het in zijn eigen zak gestoken (wat niet in den haak was).

Mr. Knottentbelt ter Oostkust.

In de Bataklanden.

Slot.

Zendingarbeid.

Het zendingwerk in de Karolanden en dat in de Bataklanden ten zuiden van het Tobaneer, heeft enige verschillen. In de Karolanden neemt het evangelisatiewerk meer ruimte in dan in de Bataklanden...

Groot.

Men heeft ons den omvang van het werk in de Tobas-streken, dat buiten de eigenlijke evangelisatie van de Bataklanden is...

Het is een plekje om wel even bij te toonen. Sidsje Manson en Lyman, die na het heilig vakkende Tobaneer wisten, daarheen op werden omgebracht, sterven, is er heel wat veranderd in de Bataklanden.

De priester voorst.

En dan vindt men bij Paeraja, nabij den kampong, waarin de afstammelingen van de gevelden priester voorst Si Singa Mangaradja leven, het graf van radja Pomas, den man, die veel voor de zending roede en zendingen tegen de bevolking beschermde heeft.

De kampong waarin de afstammelingen van dezen laatste leven, is zeer eenvoudige. De schepoot van Si Singa Mangaradja heeft van de Regeering een pastoorst terwyl enkele zoons op Regeeringskosten op Java gestudeerd hebben. De kroonprins, Boental, die de rechtsschool heeft afgehoofd, is daar nog. Er zijn verzecken getuigen door de familie om toestemming om hun naar de Bataklanden te doen terugkeren.

Aan het einde van deze artikelen gekomen, mogen wij niet besluiten zonder dank te brengen aan allen, die er toe hebben medegewerkt, want de zending is nu in een zeer goed mooglijk te laten zien van de Bataklanden, en ook niet in de laatste plaats aan hen, die ons met echt Indische gastvrijheid in den familiekring hebben ontvangen.

De Holland-Indië-postvluchten.

De aankomst van de tweede vliegtuig. Ook het tweede postvluchtig heeft Medan bij verrassing genomen — een half uur vroeger, dan aangekondigd was, streok de groete vogel met een sierlijke zwaaï op ons vliegtuig neer. Dit was ook oorzak, dat er zoo betrekkelijk weinig belangstellenden bij dit gebeurtenis aanwezig waren...

Bij maanlicht vertrokken.

Zij waren des morgens om kwart voor vier en uit Sengora vertrokken en gaven reeds om middelen hun voorname te kennen, dat zij om middelen te krijgen moogen, zoo mogelijk mogelijk worden doovliegen. Een bezwaar was natuurlijk, dat zij nog op de post moesten meenemen van Medan en Aljo; daarover is toen krifstads gebouwen.

Hongerige vliegers.

De burgemeester belaste zich toen met de verzending van dit telegram, terwijl hij er verder voor zag, dat de vliegers wat te eten kregen. Zij hadden bij hun vertrek ongeveer niets kunnen eten; geen wonder dat zij rammen van den honger.

T Was een amnast oogenblik, de mannon zich goed te zien doen in de kussche caben van hun vliegtuig. Het wies groet enthousiasme, vooral bij de kinderen die zich reeds onmiddellijk met de groete machinê vertrouwd hadden gemaakt en nu van de gelegenheid gebruik maakten in en uit de cabine te klimmen, waar ze van verachting waren over al de gebruikelijke dingen, welke ze daar zagen.

Onderwijl kwamen ook verschillende autoriteiten op het terrein. Zoo merkten wij behalve den burgemeester, o.m. ook den sultan van Deli, vergezeld door diens zoon, die aan de vliegers warden voorgesteld, verder prof. Lohman en anderen.

Onmiddels waren ook de ossen-wagens met benzine welliswaar een klein uur te laat (onbegrijpelijk is ook deze voorkeur aan ossen, waar men toch de beschikking heeft over een heel groot aantal motorvoertuigen) en warden de tanks onder leiding van den mecanicien Elleman gevuld. Want reeds was bevolen, dat het vertrek in tien uur zou plaats hebben, in Palembang zoo dan het onbegrijpelijk is, dat de Batak warden afgewacht, of er verder vergoeding mocht worden.

En gesproken te de bemanning.

Als de groete vogel is neergestreeken, kregen we gelegenheid naar kennis te maken met de bemanning. Wij hebben alle drie gesproken, die den eerste bestuurder, Van Haselen, den tweede bestuurder, den mecanicien Elleman. Het bleek ons daarbij — en dit constateeren wij met groete voldoening — dat de geest onder de luchtreizigers uitgekward was en dat allen prettig hebben samengewerkt. De tocht was anders — bestuurder Moll vertelde het ons — mooglijk geweest. In Begon al in Duitsland, waar men door den mist overal achtig zocht en in tusschen en aarstend een weg moest worden gezocht door het nagevoel endoördringbare wolkendek. Urenlang was de tocht een zwaar en gevaarlijk, zwaer zelds ervaring werd opgedaard op weg naar Belgrado, waar de oetendende van den Doban een ernstige handcap bleken te zijn.

„En toch vlieg ik nog liever in den mist in Europa, dan in den tropischen regen, zoal" is medegedeeld in het meergaakte. Het gezin, wij konden in het geheel geen peil tegen verrichten en hadden in het geheel geen idee, waar wij ons bevonden, merkte Moll op, „Daarbij kwam ook nog, dat we steeds in de mist moesten vliegen, boven bergen van 3000' hoog, terwijl we bijna niet voor ons konden zien. Eenmaal scheerden we rakelings lange een groep jernamars."

Doch dit was niet de enige moeilijkheid. Wel wat wij betrekking met de piloot gevoelen hebben, is ons gebleken, dat er veel meer bezwaren overwonnen moest worden, dan men uit de enkele, schaarsche telegrammen, welke over dezen tocht ontvangen werden, zou opmaken. Terwijl ook het vliegtuig onopgemerkt van het veld verdwenen is, merkten wij dat de piloot gevoelens niet onderdruk had; het was wel wat uit de felle te destilleren.

In de eerste plaats zij dan te vermelden, dat zij niet minder dan anderhalven dag in de mist moesten vliegen, en dat zij niet gekomen als gevolg van het slechte weer en moeilijkheden met de benzine-voorziening. Wat dit laatste, — de benzinevoorziening — betreft, daarmee hebben wij het vooral in Aljo te kampen gehad. Zo waren op het militaire vliegveld gebouwen en nog gebouwd kommandant had den vliegerwoordvoerder van de Koninklijke — een Syria — niet toegelaten om de benzine afvast op het veld te deponeren in afwachting van den komst der vliegers.

De vliegers hebben toen onmiddellijk zij maatregelen getroffen; in een taxi hebben zij de benzine uit de stad gehaald en dezelfde had zij ze nog doorgelopen.

Een eigen route.

De tocht ging toen verder naar Raga, een klein plaatsje, wat tegen het donker gedaald werd. De heer Moll vertelde ons, dat de tocht in het geheel niet te gelukkig was, volgens de van gestelde route te vliegen, en dat zij niet onbekend, daar ons alle telegrammen hebben bereikt uit die plaatsen, die in het route-plan waren aangegeven.

De kwestie was echter anders. Om den verloop te kunnen zien, werd wij op de plaatsen gedaald, welke in de plannen waren vastgesteld, doch eenige malen werd dan toch nog denzelfden da gestart en werd doorgelopen in een camp plaats, welke voor het val van de avond nog kon worden bereikt.

In het donker vertrokken.

Zoo werd van Aleppo deze wijze verder gevlogen naar Raga, waar onze mannen een hartelijk ontvangst kregen, die wij niet meer daar aanwezige Franschen. Zij zijn daar vandaan toen in donker vertrokken; de Franschen konden dat den gewelidige priester, daar ze zelfs dergelijke nog niet hadden meegemaakt.

Van hun waardering hebben ze getuigenis afgelegd door een flesch champagne ook bemarkt in het vliegtuig te leggen; „om de kwade geesten af te weren“ zij zeggend. Na de volgende vlucht zal zij op den goeden afloop worden geleegd.

Op dezelfde manier als van Aleppo naar Raga, werden nog extra-stapjes afgelegd van Bender-Abbas naar Charba, van Karsachi naar Joghura en van Calcutta naar Bangoor.

Natuurlijk werd vooral nauwkeurig informatie ingewonnen, hever de mogelijkheden reikten — doch alles is zonder de geringste stormis verloop en tegenspoeden — voor zoover zij ons oordeel betreft, en het vliegtuig te wijten aan oorzaken, welke buiten ons bereik bleef.

Wij hebben de vraag gesteld of sommige moeilijkheden, zoals die Aleppo werden ondervonden, niet verholpen hadden kunnen worden door een betere organisatie.

Moll zeide ons echter, dat de medewerking overal zeer bevredigend is geweest, wat Aleppo was gebouwd, moet geweten worden aan een ongelukkig samenloop van omstandigheden. (Trouwens, Aneta meldt, dat de vliegers ook in Palembang met hetzelfde ongeluk te kampen hebben gehad, terwijl ook de tocht van Medan naar Palembang, die door de vliegers werd ondernomen, niet minder een succes was, al gaf dat geen vertragging, daar men toch op de mail moest wachten.)

Ons warden nog verschillende aardige bijzonderheden van den tocht verteld, zoo hadden de vliegers bij de terugtocht van Bender-Abbas een fleschen sodawater meegenomen voor onderweg. Plotseling werd een hevige knal gehoord, de luchtcrak was n. zo gering geworden, dat de fleschen den drok niet meer konden verdragen en uit elkaar sprongen.

Collectieve ontmoeting.

Luitenant Van Haselen heeft ons ook over verteld van een interessante ontmoeting met den luitenant van de vliegers, die zwaer wisten, met Kohl en Fismaridje de eerste was, die den Atlantische Oceaan van O naar West overvloog en toen zoo ongelukkig naar kwam op het Greeney-land. Een dergelijke ontmoeting zij elkaar in Begon al van Hatanidje was, zoals de lezers wisten, opgehouden, doordat hij geen papieren had van de Perzische Regeering om daar te landen.

den. De vriendschap was spoedig gesloten en tezamen hebben de vliegers tegen den nacht doorgesproken in het vliegveld. Het gezin, van Hatanidje, die al niet deed wies te eten had, heeft hij dit weinige toch met onze Hollandse piloot gedeeld — van Hatanidje ronnide zijn gastvrijheid en vriendschap, welke indertijd bij de Oostindische Compagnie zoo overvloedig wies te gebruiken, toen hij, om voor zijn kamerdien levensverzekerden te kunnen sluiten, er niet tegen opzag, om daarvoor schuilen te maken.

Later te Karachi en Calcutta hebben onze vliegers hun weer ontmoet, den Van Hatanidje telkens eenige uren achter de onze aanvloog. Te Calcutta is hij opgestegen voor een nonstop-lucht naar Canton, een afstand van 2400 K.M. Wij wenschen hem succes op zijn verren tocht!

Moesson-gevoelgen.

Van Haselen vertelde ons nog over het laatste gedeelte van den tocht, welke bijzonder mooglijk was, als gevolg van de weersomstandigheden. De landing te Rangoon — hoewel vrij verlopen — was geen kinderlijk, men kwam midden in een modderpeet terecht, met een groot deel van de vliegtuig verloren.

Maar een enthousiasme onder de Hollanders! Het was juist hollig in de heele kolonie, en 40 personen atek, was aanwezig. De hebben een spurt gemaakt van ongeveer 600 M. van de vliegers, die al niet was grasping, zoals ze toen uitzagen. Van Sengora, vanwaar de vliegers te kwart voor vier — met helder maanlicht — vertrokken waren naar hier, was het weer wederom erg slecht. Ook ons vliegtuig was hinderd onder een draag gewonden, hoewel dit voor het landen en opstijgen van weinig betekenis was. Dit is n. uitstekend verlopen — het Medansche vliegveld bevees opnieuw, goed aan alle eischen te voldoen.

Wij hebben ook Elleman gesproken — den mecanicien, die ook reeds het vorig jaar met Kopp en diens „Postdijf" naar Indië heeft gevlogen. Hij was vrij zorg voor zijn machine, welke hij hetzif nog even opgemerkt — om te zien uitzagen. Het was een zeevlieger, aardige baas, die ook best over den tocht tevreden was.

De vertrek naar Palembang.

Tegen tien uur werd daarop het vliegtuig om de machine heen ontruimd en warden de krachtige motoren aangezet. Dan stapte de luitenant van de vliegers in een laagzaman, naar daarna steeds vlieger en vlieger om het toestel over het terrein. Dan maakt het zich los van den grend... een sierlijke zwaaï... en het gaat stijgen, reest boven de palmen, dan in de richting der blauwe bergen.

Maar nog eenmaal, komt het terug. Hoog boven onze hoofden zweeft de sierlijke vogel; de zon glanst op de glimmende draagvlakken. Alle hoeden gaan af, men wuift men kenbaar in het vliegtuig. De tocht is aangevangen. Voor Palembang zullen zij niet dalen.

De afzetting.

De afzetting heeft dit maal tot vele klachten aanleiding gegeven.

Zoals bekend, waren er ook weer kaarten uitgegeven — tot een totaal van 150 stuks, welke toegang gaven tot het vliegtuig. De meeste waren gebouwd, die de meest schijnlijk wegens het vroeger, zoo weinigen op het veld, terwijl zij daar buiten te veel meer toeschouwers warden.

Toch bleef de kaartcontrole zeer scherp, terwijl daar ook bij kwam, dat een enkele controleur een groot ongemak had door de houding in staat te stellen een ander van de aankomst der vliegtuigen te doen zien. En geen regeling waarbij een klein aantal kaarten in de hand van de vliegers te worden toegestaan, die de vliegers te doen zien.

Onjuist achten wij het ook, dat de belangstellenden, die per auto aankwamen, niet op den weg langs het vliegtuig mochten uitstijgen — terwijl hun chauffeur de auto verder reed naar het pakkeeterrain.

Om van den politiemann, die beweerde, de berm op en anders ma in de „sloot" maar niet te spreken. Het was een vliegcontroleur, die de vliegers mochten worden om te zien te stellen een ander van de aankomst der vliegtuigen te doen zien.

Wat het vliegtuig meebreacht. Zoals bekend heeft het vliegtuig voor Medan 30 K.G. brutto post meegenomen, vanonder andere 1967 gewone stukken, 115 aangeketeerde stukken, 515 enkele briefkaarten en 3 postwissels.

„Het is wellicht aardig nog even te vermelden, dat de luitenant van de vliegers, die de vliegers te doen zien, is een dergelijke wijze wordt gewaardeerd. Onjuist achten wij het ook, dat de belangstellenden, die per auto aankwamen, niet op den weg langs het vliegtuig mochten uitstijgen — terwijl hun chauffeur de auto verder reed naar het pakkeeterrain.

Valsch goed.

Door de politie is aangehouden een Inlander, die doodenspoellicie koperen armbanden vertoofde als waren ze van goud. Verschillende Inlanders warden te gagevoerd. Het is een trefact, die sommige brengen druk toepassen. Ze kopen wat wardenloze spullen, en verkoopen ze als zij dat van het luitenant van de vliegers te doen zien. Het was een vliegcontroleur, die de vliegers mochten worden om te zien te stellen een ander van de aankomst der vliegtuigen te doen zien.

De luchtvaart.

Erreals de vorige week is ook thans weder ons land voor een deel door de Hollandische luchtvaart aangegeleid.

Wij ontvingen thans o.a. een artikel over de bezichtiging van de vier vliegoestellen, den dag voor het vertrek van het eerste uit Amsterdam, waarbij minister Van der Veer en luitenant Koning-berger het woord voerden, en waarvoor de vliegers correspondent juist een week geleden reeds uitvoerig berichtte.

Medansche H.B.S.

Bij de Hoogere Burgerschool en Algemeene Middelbare School is gerekend van 1 Augustus 1928 belast met het geven van een les 's weks in het boekhouden J. Waaker abiter.

Agrarisch van Sikkimofmet.

De J. Sikkimof met, koniet in eens adverteerde aan, dat de firma Göttsche en Schermerhousen althit zal optreden als makelaar voor de producenten van het Sikkimof-Syndicaat te Barill, welk syndicaat de meststoffen der J. G. Farberindustrie A. G. verhandelt. De Farberindustrie is een der grootste concern's voor de fabricage van synthetische stikstofmest, welke in de gewelidige fabriek te Oppau en te Merseburg (Lusacewke) warden betrid.

Geknipt.

De politie heeft gisteren de hand glegd op een Inlandschen ijwielidief. Hij had een fiets gestolen op een voetbatterein [op 15 de straat] en... uitgeleend aan een ander. Die ander werd nu gearresteerd op de gestolen fiets en zoo is de zaak aan het rollen gekomen.

UIT DEN OMTEK.

Groote brand te Sian'ar.

Gisteravond heeft te Sian'ar, midden in de kotte, een brand gewoed, welke een tijsje petak-kerels in de asch heeft gebrand. Om half acht brak in een der kedens brand uit, welke zich spoedig naar de aangrenzende perceelen udbreidde, zoolat in minder dan geen vijf uur het gehele rijsje van negen stuk in lichterlaasie stond. Aan blusschen viel bijna niet te denken, in anderhalf uur tijd had het vuur zijn verwoelend werk gedaan. De motorspuit van de Gemeente Sian'ar: hield de proceelen in de omgving nat, om zoodoende uitbreiding van den brand te voorkomen.

De oorzak van den brand is nog onbekend, maar moet vermoedelijk aan onvoorzichtigheid warden toegeschreven.

De raming van de schade, welke men ons opzaf, varieert van F. 15.000 tot F. 25.000. Alles was van hout vervaardigd, terwijl de in de kedels aanwezige benzine en petroleum het vuur zeer te stade kwam.

De huisjes waren vrijwel allemaal verwoerd, terwijl ook sommige bewoners teken brand verzuurd waren.

Het onderzoek naar de oorzak wordt voortgezet.

On'actrol optreden?

Op de ondercoming Sidomskij hield dezer dagen een assistent, de heer V. H., inspectie in een pondok, voor welke inspectie hij het minder gebruikelijke uur van vijf uur in den middag had uitgekozen, toen verschillende kotties zoos dan het eten warden. De assistent, die nog pas 24 maanden in het land is, en het Maleisch nog heel weinig machtig is, zag in de pondok een waterion staan, welke hij daaruit verwijderd wilde hebben. Hij tikte daarvoor een kelle die aan den muurtijl was met zijn voet op de schouder en gaf hem opdracht de ton te verwijderen, waarop deze met een „baik toean" antwoordde.

Toen de kotties de opracht niet onmiddellijk uitvoerden, tikte de assistent den man nogmaals met zijn stoet in den schouder, waarop deze laatste zeide dat hij nu aan het eten was. Hierop zou de assistent den kottie een klap gegeven hebben, waarop deze oproop. De pondok ontliet en zijde kotties warden in het land is, en het Maleisch nog heel weinig machtig is, zag in de pondok een waterion staan, welke hij daaruit verwijderd wilde hebben. Hij tikte daarvoor een kelle die aan den muurtijl was met zijn voet op de schouder en gaf hem opdracht de ton te verwijderen, waarop deze met een „baik toean" antwoordde.

Intussen was een mandor naderbij gekomen, die de kotties trachtte te kalmeeren en hen de messen afnam.

De assistent, denkende dat de mandor hem ook te vijf wilde gaan de gedachten gang van den assistent is ons niet erg duidlijk. Red), loste daarop twee schoten met zijn revolver in de lucht, waarna hij het geraden achtte de beenen te nemen.

De zaak is in onderzoek. Van de kotties kon thans slechts het over tegevoerdde printbas, welke de assistent meermalen zou geven. De geheele zaak, welke gelukkig geen ernstige afmetingen heeft aangenomen, kan waarschijnlijk warden toegevoerd tot het niet voldoende beheerschen van het Maleisch door den assistent en door een enigzins te overig optreden, daar het tactvol geneesd kan worden om op het door den assistent gekozen uur een inspectie in de pondok te houden.

RESULTATEN EN BEMERKINGEN.

Met intrekking van artikel 2 onder A, van het decreet van 12 April 1928 (St. No. 195) en artikel 57) alsmede van de Gouvernementsbesluiten van 4 October 1918 (Stbl. No. 600) en van 25 Augustus 1921 (Stbl. No. 427) bepaald, dat bij ontbreken of tijdelijke vermindering van den commandant der Zee-macht en hoofd van de Departement der Marine in tijd van vrede in zijne plaats optredende de code van de aemmerende der bij dit Departement geplaatste officieren.

INGEZONDEN

Een toekomstbeeld.

Men schrijft 1940.
Vader, vertel U nog eens hoe U toeging toon...

En dan vertelt Vader, hoe hij de gewichtigste gebeurtenissen Meda's verkeer op de...
Hietlen 't enthousiasme van de laatste...

Vader vertelt ook tot plezier van zijn spruiten, hoe bij de landing van het eerste...
Hooftschied en D. L. K. A.

TELEGRAMMEN

NEDERLANDSCH-INDIË

De reorganisatie van den Mijnbouwdienst.
Bandoeing, 1 October (Aneta Radio). De directeur van...
Hoogachtend D. L. K. A.

De postvluchten Holland-Indië.
Het tweede vliegtuig.
Het tweede vliegtuig is om 430 te Palembang...
Aankomst op Tjillilitan.

Op het vliegtuig Tjillilitan was meer Indische...
Het tweede vliegtuig is zwaarlag vliegend over...
Bandoeing zullen reëscorten.

Waarschuwing tegen emigratie.
Niet naar Surinam.
Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). Het Rijksoverheid...
De Landstorm.
Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). De commandant van het Landstormverband...

De P.T.T. en Indië.
Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). De Memorie van Toelichting op de P.T.T. begroeting...

Verjaardag generaal Snijders.
Den Haag, 30 Sept. (Aneta Radio). De zaven en zeventigste verjaardag van generaal Snijders...

Exit Roel Imperator.
Den Haag, 30 Sept. (Aneta Radio). Uit Amsterdam wordt gemeld, dat de heer Stenhus uit de S.D.A.P. trad.

Financieel verhouding Rijk en Gemeenten.
Den Haag, 30 Sept. (Aneta Radio). Ingeleidt is een wetsontwerp inzake de financiële verhouding...

De god- en zilverexploitatie.
Bandoeing, 30 Sept. (Aneta Radio). Het A.I.D. meldt, dat de chef van den Mijnbouw en het hoofd van den Opporingsdienst een tiendaagch bezoek brengen aan de god- en zilverexploitatie in Zuid-Batavia...

Overst. Maurenbrecher, plaatselijk commandant te Bandoeing, gaat begin Mei pensioen.
Als voorzitter van het hoofdbestuur van de Officiersvereniging wordt hij opgevolgd door overste Van de Kastele.

Ernstig auto-ongeluk.
Makassar, 1 October (Aneta Radio). Een tweester, bestuurd door den heer Hartuyker, met den heer Plomp van Duitland als inzittende, is op den Marosweg ongelukkig.
De heer Plomp is zwaar gewond. De heer Hartuyker geraakte onder de auto bekend.
De kort hierop passeerende auto van dr. Drenten bracht de gewonden naar Makassar.
De heer Plomp is naar het hospitaal gebracht. Zijn toestand is ernstig.

Naar de Java-missie.

Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). De Kruisheerszwaren Eukelenberg en Plets zijn naar de Java-missie vertrokken.

Duonovontangsten Chribon.
Cherbon, 1 October (Aneta Radio). Te 'oe D' ontvanger van Chribon over Sept-10-6 is uitgegaan. F. 600.706, totaai un Jai F. 0.25.57-2.

De reorganisatie bij Mijnbouw.
Bandoeing, 30 Sept. (Aneta Radio). Het A.I.D. meldt, dat de directeur van Gouvernementsbedrijven nevens zijn eigen functie tijdelijk belast is met de waarneming van de betrekking van hoofd van den Mijnbouw, zekis hangende de voorgaatsieplannen van den Dienst, totdat een andere oplossing is verkregen.

Het Natuurwetenschappelijk Congres.
Soerabaja, 30 Sept. (Aneta Radio). Gistermiddag had na de algemeene wetenschappelijke vergadering de huishoudelijke vergadering plaats op het Natuurwetenschappelijk Congres te Soerabaja, waarta wordt b-psaid, dat het volgend Congres te Bandoeing wordt gehouden waarschijnlijk in 1932.
Als algemeen voorzitter werd aangewezen prof. Gray, als algemeen secretaris prof. V. J. de Vissser.
Het Congres zal hieldige den heer De Vissser en Smits en het algemeen bestuur voor het verrichte werk en noemde het Congres uitverkiend g-slaagd. 's Avonds had een ontgredidier plaats.

NEDERLAND

- Voetbal-uitslagen.
Den Haag, 30 Sept. (Aneta Radio).
A.D.O. - Sparta 4-2
H.D.V.S. - Ajax 4-3
L.V.S. - Hilversum 1-3
H.F.C. - V.U.C. 0-2
R.C.H. - Stormvogels 1-1
Eyenoord - H.F.S. 2-0
Blauw-wit - E.D.O. 1-0
H.V.V. - Z.F.C. 2-4
V.Goni - Excelsior 3-0
V.S.V. - D.F.C. 2-2
Go Ahead - Hercules 4-1
Benedicte - Tubantia 2-1
Z.A.C. - Enschede Boys 2-1
Wageningen - Robur et Velocitas 6-2
A.G.O.V.V. - Vitese 3-2
Wilhelmina - Willem II 0-4
N.A.C. - E.V.V. 2-3
Longs - Noord 1-1
Philips Sportveren. - Roermond 1-1
M.V.V. - Eindhoven 2-1
Be Quick - Veendam 5-3
G.V.A.V. - Achilles 3-5
Friesland - Leeuwarden 1-1
Sparta - Velocitas 1-3
Nlcedis - G.V.V. 7-3

Door zeeovers rang vallen.
Honkong, 30 Sept. (Aneta Radio). De 'Anking' van de China Navigation Company, van Singapore op 23 S-ember via Hol-hov, Swatow en Amoy naar Hongkong vertrokken met 1400 Chineesch passagiers aan boord, werd op 26 September in de Golf van Tonkin door zeeovers aangavallen. De kapitein C. E. Plunkett totale werd gewond, de eerste officier D. C. Jones en de eerste machinist H. Thomson werden gedood. Eeneens werd een Chineesch kwartiermeester gedood. Een draadje telegram over het gebouwd werd holomorgon van de 'Anking' ontvaang-n uit de Honghat-baai, 70 mijl van Hongkong bij Bastasi. De 'Anking' komt op het oog-bekend Hongkong binnen.

De havenarbeidersstaking in Australië.
Toeloop van vrijwilligers.
Melbourne, 30 Sept. (Aneta Radio). De afschep en de oetwaarrig over de d-n bomaanslag van gisteravond bleek uit den toeloop van vrijwilligers; er zijn thans reeds 200 ingeschreven, zoost tegemoet kan worden gekomen aan de behoefte aan werkkrachten bij het hienkomen der schepen, welke tegen het einde van deze week worden verwacht.

De maatsregelen van de politie.
Adel in, 30 Sept. (Aneta Radio). De sta-fogisuatie is nu enigzins gunstiger.
De R-gearing heeft alleen bezitters van vuurwapen wapelen hier zo spoedig mogelijk aangifte van te doen.
De hotels van Port Adelaide en van de naburige plaatsen hebben beval gekregen vanaf Madrid te sluiten.

Geen opstand in Queensland.
Brisbane, 30 Sept. (Aneta Radio). De voor-lieden en chauffeurs hebben besloten om het besluit van de havearbeiders niet uit te voeren, hetgeen als een keerpunt wordt beschouwd, waardoor de enigzins algemeene opstand wordt voorkomen.

Mogelijkheid in de textielindustrie van Kuluën.
Koulen, 30 Sept. (Aneta Radio). Veertig duizend textielarbeiders zullen met ingang van morgen worden uitgesloten.

Het nieuwe Zweedsche Kabinet.
Stockholm, 29 Sept. (Aneta Radio). Admiraal Lindman, leider van de conservatieve partij, aanvaardde de opdracht tot het vormen van een nieuw Kabinet.

Ernstige ongeregheden te Beilijn.
Berlijn, 30 Sept. (Aneta Radio). Er is een ernstige botsing ontstaan tussn communisten trachten om een vergadering van extreme nationalistien te doen mislukken, welke in het Sport-Palast werd gehouden. De politie werd geroept van gummistokken en revolvers te gebruiken te tekenen 22 personen werden gewond, waarvan drie ernstig. Er werden 43 arrestaties verricht.

BUITENLAND

Treedt de Italiaansch Koning af?
Een opzienbarend bericht.
Paris, 30 Sept. (Aneta Radio). Naar de Quotidien meldt, zou de Koning van Italië het voorneemen koesteren af te treden, na onderteekening van het decreet, tot ontbinding van de Kamer.
Mussolini is van plan, om den herzog van Apulie tot Koning te proclameren.

Een tagspraak.
Los Angeles, 30 Sept. (Aneta Radio). De Hertog van Apulie, die er zijn wachbode-ken weken op reis, heeft in een interview verklaard, dat hij het bericht van de Quotidien niet kan geloven; hij beschouwt het dan ook als laster.

Treinbotsing in Spanje.
Madrid, 30 September. (Aneta Radio). Ten minste 8 personen zijn gedood en 11 ernstig gewond bij een botsing tusschen een sneltrein en een gewonen trein bij Madrid-nas in de Provincie Jaen. Twee eerste klasse-rijtuigen werden geheel versplinterd.

Later: Thans wordt gemeld dat het aantal slachtoffers van de treinbotsing 12 dooden en 23 gewonden bedraagt. De sneltrein had bij de botsing een snelheid van 40 mijl in het uur. Beide locomotieven werden gelescepend.

President Dutache Rijksbank.
Berlin, 30 Sept. (Aneta Radio). De Ag-ge-meene Raad van de Duitse Rijksbank herkoos dr. Schacht als president voor den tijd van vier jaar. De verkiezing behoort de goedkeuring van president Hindenburg.

De arbeidsgeschieden te Bombay.
Bombay, 30 Sept. (Aneta Radio). De onderhandelingen tusschen de eigenaren der spijnerien en de stakers, welke zeer veel kans tot slagen schijnen te hebben, zijn af gebroken, wij op een der punten, de wetsverloopen, geen overeenstemming kon worden verkregen.

De reddingsexpedite van de Noordpoel.
In het gezicht van de wachbode-ken van de Valonee (D-P. Drom), 30 Sept. (Aneta Radio). Een Italiaansch waterverleging van de Marloe, hetwelk uit Spitsbergen terugkeerde, waar het deed had geaanom aan de opsporingen van de 'Italia'-expeditie, is in tegen een hoopvol perspectief geslagen. Een gewelddig lichtstraal volgde en het toestel viel in de R-oe. Naar tot op heden bekend is, werden twee officieren gedood.

De vlucht van Von Hühnefeld.
Calcutta, 29 Sept. (Aneta Radio). Von Hühnefeld vloog verder van Calcutta naar Casaua.

FINANCIËL NIEUWS
Amsterdamsche Beurs.
Amsterdam, 29 Sept. (Aneta Radio). Alle makten onveranderd en stil.
De beurs was lusteloos. Suikers lichtelijk in herstel. Rubbers zeer stil. T-bakken weinig veranderigen. Voor Bostons werd plotselinge vraag; zij sloot op 200%.

Rubbermarkt.
Giselman en Steup: Singapore: \$ 0.294; 0.294; 0.29; 0.28.
Bavaria: f 0.434.
Kopiers. Markt lustig.

Wedstrijd tusschen Olympi che plo g n.

Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). De wed-strijd tusschen de Olympische ploegen van Uruguay en Argentinië, te Montevideo ge-speeld, is g-eindigd in 2-2.

Arbidsgeschieden in München-Gladbach.
München-Gladbach, 30 Sept. (Aneta Radio). De weekleden Van Reijst en in Vietsen-Kempen vragen 15 1/2 % loonsverhoging, hetgeen door de eigenaars geweigerd wordt.
Er wordt een verbliftende strijd verwacht.

Zepplintocht van Eck-ner.
Nürnberg, 29 Sept. (Aneta Radio). Uit Fieledrichshafen wordt gemeld, dat dr. Eck-ner van plan is met zijn nieuwe Zepplin Dinsdag over Berlijn te vlieg-n tijdens een dag-en-nachtvlucht, welke ook Stockholm zal om-vatt-n.

Pestgevalen op een Enges'ach stoomschip.
Tukio, 30 Sept. (Aneta Radio). Aan boord van een Enges'ach stoomschip is een geval van pest geconstateerd. De bemanning, bestaande uit 73 koppen, werd in quarantaine opgenomen.

De Nationalis bond van Japan.
Tokio 30 Sept. (Aneta Radio). De nationale bond van J-pan maken bij voortdurend verscheillende hausesa en basesse door, als gevolg van de wettelidende politiek der R-gearing.

Botsingen tusschen Mohammedanen en Hindoes.
Te Surat, bij Bombay.
Bombay, 30 Sept. (Aneta Radio). Gemeld wordt dat een ernstige algemeene ongeregheden te Surat bij gelegenheid van de viering van het Ganapati-fest der Hindoes plaats had. Van Oudanks de schepen voorzorg van de politie hadden een aantal botsingen plaats tusschen Hindoes en Mohammedanen. De politie was tenslotte gedwongen te vuren. Een Mohammedaan werd gedood, acht wonden er gewond.

De rust keert weer.
Bombay, 30 Sept. (Aneta Radio). De eerder genoemde reletj-s begonns 23 S-ember, toen M-hammedanen een processie moe-sterden die Impe Ganapati, 'de God der Wuishid', droeg. De Mohammedanen vielen tenslotte ook de politie aan. Deze hield de menschen op een afstand door een salvo af te geven. De aanvallen hielden aan, om den volgende dag te culmineeren in een paniek. De politie is versterkt en patrouilleert met kracht in de straten. De rust wordt langzamerhand hersteld. Er hadden achtien arrestaties plaats.

Communistiche g v ang n o'v'cht.
B-lijen, 29 Sept. (Aneta Radio). De communiste Flix Nunnama, wiens t-L-epiz on-langa uitgeproken doodvonnis werd gewijzigd in een gevangenisstraf voor den duur van 7 1/2 jaar, ontsnapte Zaterdag uit het Herlijg-sche Onstijde-hospitaal.

De vlucht van Von Hühnefeld.
Calcutta, 29 Sept. (Aneta Radio). Von Hühnefeld vloog verder van Calcutta naar Casaua.

BEKENDMAKING
Als verkoopers in Ned-Indië van de producten van het Stukstof-Syndikaat, G. m. b. H. te Beilijn, welk syndicaat de meststoffen der J. G. Furbenindustrie A. G. verhandelt, hebben wij de eer U mede te deelen, dat vanaf den isten October 1928 de

N. V. HANDEL MIJ.
GÜNTZEL & SCHUMACHER
als-onze agenten zullen optreden op de Oostkust van Sumatra, A'jeh en Sumatra's Westkust.

Hoogachtend
I. G. STIKSTOF VERKOP MIJ,
SEMARANG
8763

Raffinaderij van de Pan American.

Den Haag, 29 Sept. (Aneta Radio). Uit New York wordt gemeld, dat de Pan-American Petroleum Company te Aruba een raffinaderij opricht met een dagproductie van 7500 barrellen.

LEVENSVZERKERING-MIJ.
"ARNHEM"
KANTOOR TE MEDAN
RESIDENTSVEG No. 6
TELEFOON 205

De Heer en Mevrouw
KERVEL-FAASE
geven hierbij kennis van de geboorte van hunnen Zoon
JEAN ANTON JOSEPH MARIE

Hospitaal Pad. Brahrang
Pala ng Tjerin
29 September 1928
8767

Gebooren:
ANNA MARIA BRIEDÉ
Hosp. Perbaecangan, 29 Sept. 1928
8768

Gebooren:
THOMAS WILLEM BOLLEE
van Dorth
Goenoeng Pamela, 1 Oct. 1928
8764

De Heer en Mevrouw
KÄYSER-Cohen
geven kennis van de geboorte van hun dochter
GERARDINA FREDERICA

Medan, Ziekenverpleging. 1-10-28
8770

HET
GEZELIGSTE
MAAR TOCH
RUSTIGE ZITJE
IS BIJ
Ter Meulen

AMMOPHOS 20/20
AMMOPHOS 3/48
Sterk geconcentreerde Meststoffen.
Bedenkt de enorme besparing aan vrucht in vergelijking met meststoffen van een laag gehalte.
Importeurs: R. BACHOFEN & Co.
MEDAN
TELEFOON 298 & 299

DELISCHE KUNSTKRING
Dinsdag 2 October a.s.
HALF NIEGEN, in de
WITTE SOCIETEIT
CONCERT

van den Pianist
Alexis Antonikovsky
Entrée leden K.K. f 1,—
W.S. f 1,50
Niet-leden f 3,—
(plus belasting).
Plaatsbespreking bij den Kasleider.
8745 HET LESTUUR

Flanellen Broeken

vanaf f 22.50

MAAL

JOHN HAIG SCOTCH WHISKY

imitations of the original „Haig“ bottle are being used by other people in order to sell their goods: — BEWARE OF SUBSTITUTES

HAIG

THE FATHER
of
ALL SCOTCH WHISKIES

1627

PHILIPS
ONTVANGTOESTELLEN

We verwachten de nieuwe PHILIPS ontvangtoestellen over 14 dagen. Vraagt thans reeds oBertes en demonstratie aan bij

Technisch Atelier „JANSEN“

MEDAN TELF. 801

Adverteeren in De Deli Courant vergroet Uwen omzet, vermindert Uw onkosten.

FERIK CIGARETTE
KYRIAZI FRÈRES
per tin van 50 stuks **Fl. 1,40**

Wij maken onze afnemers van de FERIK CIGARETTE opmerkzaam op het feit, dat van Java alhier zijn aangevoerd, een partij Kyriazi Cigaretten **ELITE**, een merk, waar- onder de FERIK CIGARETTE op Java wordt verkocht. Men berekent U daarvoor f 1,65 per tin van 50 stuks, terwijl de Ferik U slechts f 1,40 per tin van 50 stuks kost. Wij wenschen hiervoor te waarschuwen.

De Agenten voor de Oostkust

FIRMA E. DHERS

TELEF. 65 MEDAN

VENDUTIE wegens vertrek op MAANDAG 8 OCTOBER a.s. te 6 uur n.m. ten huize van den WelEd. Heer **A. REYGERS** Hongkongstraat No. 8 van een goed en net onderhouden inboedel t.w. djatibizje, electr. kroon, muur en schemerlampen, spiegel, kleeren- en dispenskasten, schrijfbureau met stoel, tapijten, divan met kleed, buffet met spiegel en marmeren blad, waschtafel met spiegel, eetkamer met ovon, ovale eettafel met bijgehoorende stoelen, theekastje, kop, potten met stands, naalmsch. tafel, glaswerk, 6 pers. eetservies, aardewerk, ketkenzeret, dampesties, schilderijen, waandersiering, ijskist, een partij planten w.o. Che- velures, I intangmas, Stephanotes, palmen enz. enz. 8765
Met opdrachten belasten zich gaarne de N.V. v.h **W. F. PALM & Co.**, Tel 964

TE KOOP
A. J. F. MOTORFIETS

met zijspanwagen, 1-cylinder O.H.V 2½ H.P.
Punning Condition. Te bezichtigen: Max Ever- laarlan 28, van 6-7 uur a.m. 8751

VENDUTIE op DONDERDAG 4 October 1928 des avonds 7 uur precies, ten huize van den Hoogzegelborenen Heer **BARON J. O. R. GIBERTTA**, Administrateur van de onder- neming **SLIGTENHORST**, van diens uitgebreiden, zoo goed als nieuwen inboedel zooals een kenrig rottanzje; uilgebreid eetkamer-ameublement van Java djati in stijl; één- tweepersoons- en kindereetkamer; keurige met leder beklede Clubfauteuil; koperen rooktafel; compleet eetservies; kristal; glaswerk; Japansche potten met Chevelures; schil- derijen; POLYPLON-gramfoon; gesloten CHEVROLET-auto enz. enz.
Met opdrachten belasten zich gaarne: De Heeren **W. H. G. JUNG**, Administrateur: Batoe Nagar, Telf. Perlanan No. 6, de Heeren van **SLIGTENHORST** telefoon Twb. Tinggi No. 27 8744 en de Vondhouder **P. v. d. HAAR** Medan, Telf. 710 P. Siantar, telf. 180

Nog slechts enkele dagen duurt onze **UITVERKOOP**
Profiteert van deze gelegenheid
20 % KORTING echter uitsluitend voor **CONTANT OF REMBOURS**

N. V. SUMATRA STORES LTD.
(Nillmijgebouw) Medan

Stoomvaart Mij „Nederland“

SNELVRACHTDIENST
Ontvangers van goederen wordt hierdoor teelsf kennis gegeven, dat hi

S.S. „RONDO“
Gezav. J. A. HERBSCHLEB
gisteren uit Hamburg Bremen Amsterdam is aangekomen en onmiddellijk met de los- sing voor de nieuwe S.M.N. Etablissementen te bezorgen.
Laatste elandag 4 dagen na den laatste heid.
Belawan, 1-10-1928.
STOOMVAART MIJ „NEDERLAND“
Telefoon No. 87 Belawan.

Rotterdamsche Lloyd.

VRACHTDIENST.

Het s.s. „SCHOUWEN“

is te Belawan gearriveerd op onmiddellijk met de lossing aangevangen in de nieuwe Etablissementen van de Rotterdamsche Lloyd. Laatste elandag 4 dagen na uittossing. Ontvangers van lading gelieven zich te wenden tot de Agenten.

INTERNATIONALE CREDIT- & HANDELS-VEREENIGING „ROTTERDAM“ 8768

VENDUTIE

ten huize van den WelEd. Heer **G. F. RIESZ**, onderneming Tandjong Kleing op DONDERDAG 4 OCTOBER a.s. des avonds te 6,30 uur, van ZED. zeer goed onderhouden inboedel w.o. bekleed rottan zijje, rooktafeljes met koperen blad, Buitthouten zijjes, Jap. squarthen, His Masters Voice gramfoon (groot model) met platen, djatthouten eetkamer- ameublement in stijl, schrijftafel met stoel, wit gelakt slaapkamerameublement, 1 en 2 pers. ledikanten, portieres, gasolne-installatie onder druk, etc. etc.
Een zeer mooie collectie **OULD CHINEESCH porcelein** en aardewerk, bordes en vazen. 8740
Met opdrachten belasten zich gaarne de Vondhouders **Lautenbach & Co.** Tel. 68-325

ENGLISH NOVELS BOEKHANDEL DELI COURANT

VENDUTIE ten huize van den **A. Brauckman** WelEd. Heer

Decorateur en Sierkunstenaar Laboeanweg No. 164 (Gloeger) op **Woensdag 3 October** a.s. des avonds te 6,30 uur van ZED. zeer goed onderhouden en artistieke inboedel w.o. zijn zeer bekende decoratieve eternietpanelen, smaakvolle zijden lampekap- pen en staande salonlampen, olieverfschilderijen, portieres, bekleed rottanzje, divan met kleed, antieke Madoesreische kleerenkist op wielen, koperwerk, gong, buffet, tafel en stoelen, ledikant, eendelige spiegelkast, hang- en legkasten, klamboekamer, nieuwe vloerkleeden, matten, theetafel, standaard met sierpotten, muurversiering, muurkleeden, compl. theeser- vies, ijskist, etc. etc. Een zeer mooie zoo goed als nieuwe **ULTRAFOON** met 80 platen.
KOELE DRANKEN VRIJ. Met opdrachten belasten zich gaarne, de Vondhouders **Lautenbach & Co., Tel. 68-325** 3718

BEHEERDER GEZOCHT

VOOR
KLEINE ONDERNEMING.
(BOERDERIJ)
Brieven onder No. 8766 Adm. Deli Courant.

RUBBER.

Assistent, met 4 jarige practijk, zoekt verandering van betrekking. Speciaal bekend met ontginningwerk- zaamheden
Brieven onder No. 8760 Adm. Deli Courant.

BONDSEXAMENS.

De inschrijvingen voor de November Ex- amens van den **BOND VAN VEREENIGINGEN VOOR HANDEL-ONDERWIJS IN NEDER- LANDSCH-INDIE** sluit op 15 OCTOBER A.S. Remises en aanmeldingsformulieren te zen- den aan het Secretariaat te Semarang. 8761

Gerageeld in De Deli Courant den naam van een artikel ad- verteerer doet deze een plaats inne- men in het geheugen van duizen- den. Bij keuze uit soortgelijke ar- tikelen zal bekendheid van den naam, onbewust bijgebracht, doot deze advertenties den doorslag geven.

GEMEENTE MEDAN

De Burgemeester van Medan maakt bekend dat de ontwerpbegroting der Gemeente Medan voor het dienstjaar 1928 met ingang van heuden te zijnen kantore (Kaadhuis Gro- merweg 6) voor een ieder ter inzage is neder- gelegd.
Medan, 1 October 1928
De Burgemeester voornoemd,
8772 **D. MACKAY.**

MENGOETJAPKAN BANJAK TERIMA KASIH I

Saja **YEU HOON HE** merk **JOO BEE**, Silaustraat Tandjong Bali, menarangkan dengan seoesoengroehja bahasa seorang anak saja telah ditanggap sematjam penjaki dari oemoer 19 hari sampai 3 boelan.
Selama jang tersebet saja djoeja tidak soenja pada mengocharkan obatajn, dan saja soedah gonatkan bermatjam oba? Docter dan oba? **TIONG HOA** tetapi djangan kan sem- boeh malah semangk berat saja dan saja sendiri poen tidak ada harapan mengatakan jang anak saja itoe telah semboeh dari penjaki- ja.
Maka dengan pertolongan padoeka **Toean Docter. VAN LEENT**, Docter dari Hospitaal- vereeniging Telok mengobati akan anak saja jang tersebet didalam seminggoe lamanja anak saja itoe telah semboeh dari penjaki- ja.
Maka dengan berbaras hati menerima sje- koer, dan mengoetjapkan banjak? terima kasih kepada padoeka **Toean Dr. VAN LEENT** jang soedah begitoe beroesah: pajah merawati akan anak saja itoe, bagal saja tidakah da- pat akan memboeh sje-ches dan pertolongan padoeka **Toean Dr. VAN LEENT** itoe adanja.
Saja jang berbaras hat,
YEU HOON HE

LUXE DOOZEN POSTPAPIER

EN CORRESPONDENTIE KAARTEN
HOOGST MODERNE VERPAKKINGEN
BOEKHAND. DELI COURANT

HAMBURG AMERIKA LINIE

Deutsch Australische Dampschiffs-Ges.

Het s. s. „RENSBURG“

is te Belawan aangekomen. Ontvangers van goederen worden verzocht zich te wenden tot de Agenten

Handel Mij. **Güntzel & Schumacher**, 8767 Belawan.

Rotterdamsche Lloyd.

VRACHTDIENST

Het s.s. „DJAMBI“

is te Belawan gearriveerd en onmiddellijk met de lossing aangevangen in de nieuwe Etablissementen van de Rotterdamsche Lloyd. Laatste elandag 4 dagen na uittossing. Ontvangers van lading gelieven zich te wenden tot de Agenten.

INTERNATIONALE CREDIT- & HANDELS-VEREENIGING „ROTTERDAM“ 8768

Boekhouder-werkzaamheden

kunnen nog aangenomen worden voor enkele dagen in de week
Brieven onder No. 8768 Adm. Deli Courant

LEVEN-ROMANS

PRIJS 45 CENT PER COMPLETEN ROMAN

Zes romans van de meest gelezen moderne schrijvers, tegen den onge- kend lagen prijs van

45 CENT PER COMPLETEN ROMAN

Elke roman in een speciaal door den kunstschijder **H. PIECK** in kleuren ontworpen omslag.

Reeds verschenen in deze serie, die ook de

NEDERLANDSCHE SIXPENXE NOVELS

zou kunnen worden genoemd, de volgende romans:

- John Goodwin — **MAFALDA**
- John Goodwin — **WRAAK**
- Felix Holsender — **CHARLOTTE ADULTI**
- P. O. Höcker — **DE STORMVOGEL**
- Garvice — **DE VERSTOETLING DER FAMILIE**
- Felix Hageman — **PRINSES GIROFLEE**

DE „LEVEN-ROMANS“

zijn verkrijgbaar bij:

BOEKHANDEL DELI COURANT

DE NEENTIENDE JAARBEURS
TE UTRECHT.

Den dag voor de officiële opening der beurs, of liever voor het opgaan der deuren voor het publiek, want eenige plechtigheid is daaraan niet verboden, noemde, ondergetuinde de Raad van Beheer de Pers uit. In grooten getale waren dezen keer vertegenwoordigers daarvan verschenen, om in den ochtend een voordracht van den heer Gerard van Roggen, den secretaris-generaal, bij te wonen over de Jaarbeurs, en daarna, onder kundig geleide, een rondgang te maken langs de voornaamste stands en in den middag door den hoofdingang van de Post en Telegraaf naar de Jaarbeurs, en daarna, onder de leiding van de Raad van Beheer, den administrateur en den architect van de Jaarbeurs en een vijftigtal journalisten heerschte een opgewekte en gezellige stemming en ook in letterlijken zin konden de gasten van de beurs, die nu al eenige tijdige doop van de nieuwste Utrechtsche versnapering, dien dag voor het eerst ter beurze en ter markt verschenen: de Jaarbeursje.

De Raad van Beheer wist gastheer te zijn met niet alleen op cultuur gebied, hij heeft ons ook niet minder keurig voorgedrukt gesteltijl voedsel.

De rede van den heer Gaadt van Roggen, waarin historische woorden en aanhalingen van oude en nieuwe schrijvers verwerkt waren — zelfs van Palieter! — was hoogst belangrijk, omdat zij duidelijk aanloonde, dat niet alleen in den Krijgen Kring van het Jaarbeursbestaan maar ook in den Krijgen Kring van de Industrie, list niet ervan begrepen wordt. Om dit goed te doen begripen sloeg spreker eerst een blik in het verleden. Na een mischen van al te bevlogen opbeul in de eerste twee bestaansjaren, volgden zeventien zwaare jaren, ten gevolge van den langen tijd van inzinking, die het Jaarbeursinstaatje getrouwelijk gedeelt heeft met handel en industrie. In absolute omstandigheden geboren, heeft het ook in absolute tijden, die kinderziektes' doorgemaakt en eerst in de laatste drie jaar kan men spreken van een normale toestand.

— Er waren meuschen, ald spreker, die meenden, dat een nationaal beleid, meuschen reden van bestaans, dat toen alle handelsbelangen en verhoudingen ontwaakt waren, maar dat een Jaarbeurs als permanente instelling, ook nu het economisch leven zijn normalen loop heeft betrouwen met de economie van het land. Vooral dit argument heeft dan ook geldend, om onze plannen tegen te werken. Maar nu heeft de Jaarbeurs drie jaar lang gewerkt, geheel normaal. En zij bestaat nog. Maar dat bestaan alleen zegt nog niet veel. Drie jaar lang, van ten goede opgeschreeven soms nog wel in het leven te houden. De vraag is: hoe is het bestaan in die drie jaar geweest? — En dan wijst de algemeene toestand van het Instaatje niet in de richting van een nieuw begin. Er was een stijgende lijn wat te nemen in 'onzen' toestand, samengaan met stijgende lijn in den algemeenen toestand; maar 'wij' — en dat is een zeer gunstige verschijning — wijzen terug op 1925-27, toen de uitvoer van Nederland met 5 1/2% de luyver met 4 1/2% het aantal aanvragen van werkgeverszede voor arbeidskrachten met 16 3/4% en vermindert het aantal fabrieksarbeiders met 12 1/2%, het aantal vierk M. vernieuwde exploitatie uitmet 33 1/2%.

— Bij de voorbereiding der 19de Jaarbeurs deed zich het verschijnsel voor, dat al drie maanden voor de aanvang, bijna het gehele Jaarbeursgebouw al verdund was, voordat de eigenlijke propaganda nog moest beginnen. En dat is niet het gevolg van huidige reclame of biologe van de massa, deze stijgende lijn is alleen te danken aan de economische waarde van het Jaarbeursinstaatje, aan het simpele, nuchtere, zakelijke nut ervan! Industrie en handel hebben uit innerlijke noodzakelijkheid de Jaarbeurs als normale schakel, in het normale handelsverkeer geaccepteerd.

De Industrie heeft vertrouwen in de beurs. Kan men sterker bewijs verlangen dan het feit, dat de 24 ton, die uit particuliere bronnen lijkten worden kunnen, welke Rijk en Gemeente aan de obligatie ontvingen, voor het bedrag van deelnemers, binnen drie maanden bijeen kwamen? Men weet, waarvoor die 7 1/2% toe nodig waren: voor een noodzakelijke uitbreiding der gebouwen van de Jaarbeurs. Op 20 Februari 1928 werden die gebouwen door onze voorzitter voorgedragen en reeds op 1 Juni d.v.o. kon bevestiging worden met de eerste maatregelen: de afbraak van de tusschenhal, die van het gebouw der Handelsbeurs, het beroep op de zakenvaerl was niet tevens gedeeltelijk van het Jaarbeursgebouw.

Na een beschouwing over de noodzakelijkheid, dat ieder land hebbe één algemeen, internationaal Jaarbeurs, maar waar de eigen, inheemsche Industrie de hoofdafdeling vormt, stapte spr. van het verleden af, en nog iets mede te denken over het toekomstige.

De aanvragen voor de 19de beurs waren — spr. constateerde het reeds zeer groot: daarom moesten eenheden telegestuit worden.

o.s. Ford, die alleen wilde kerven als bij een groote tuimel ter beschikking kon krijgen, wat niet ging; ook de textielbranche. Ook het aantal groepen kon niet worden uitgebreid en tot de Voorjaarsbeurs van 1930 zal die toestand wel zoo blijven. Erat den toestand, die nu is, de beschikking over het gehele Vredenburg. — De plannen voor de begraafing zullen worden uitgevoerd bijna geheel overeenkomstig met de uiteenzetting van den voorzitter; naar aanleiding van een bezoek aan de begraafing. Missie ontstonden eenige wijzigingen. Voor deze Jaarsbeurs schreven 881 deelnemers in, dat is 74 meer dan op die van '27; maar het aantal is bleef onder dat van de laatste Voorjaarsbeurs, wat trouwens steeds het geval is geweest.

— Een groote afdeling vormen ditmaal de werktuigen in de zuivelindustrie. De radio-beurs onderling een groote uitbreiding. Dit Amerika verscheen voor het eerst landbouw-apparaten. Na de zeer toegelichte voorlichting van de rondgang. Er zijn heel wat nieuwe uitvindingen en naventoren. Wat het meeste trof volgt hier:

— Een nieuwe speelmaschine voor flesschen Profraam (A. van Maarschalkerweerd en Co., Amsterdam). De flesschen worden verticaal doorgespoeld, omdat er bij horizontale spoeling, als tot dusver, soms vuil spoeelwater in de flesschen blijft.

— Nieuw materiaal voor bevoering en bekleeding van boten, bakke, absoluut ondoordringbaar (N.V. Osmotte-Usie, Geldermalsen). Een speciale, kleine haard met uitneembaren gasbrander (Jean Heybroek, Bilt-hoven).

— Nieuw Waterfilter. Het vult de geschwakte water heider. (F.N. van der Wijk, Delft).

— Een instrument, dat vier gereedschappen in zich bevat, n.l. hamer, koevoet, spijktrekker en bijl. (The Handy Tool Company, Driebergen). Nieuw ontwerp model van zwaartekracht, dat niet behoeft te worden opgesteld te worden. (Hiltesum en Co., Den Haag).

— Sigaren-astokester met nieuw soort benzine-reservoir. dat een maand lang werkt, zonder vulling. (De Jager en In. — Amsterdam).

— De Leende Vinder, Natuurlijk van kleur en opzichtbare manier op te vinden. Eegen en glasruiter geplaatst klappert ze met de vleugels en beweegt zich. (S. V. Westerborg en In. — Rotterdam). Nutroevcr. Geheel nieuw type radiotoestel, voor het eerst op de wereldmarkt. (Radiohaus, Hory — Weenen).

— Volg. De naam is een afgekorte samenstelling van 'volume en liquidum'; dus een toestel om een hoeveelheid door een leiding stroomende vloeistof — b.v. melk in zuivel-fabriek.

— De maat wordt nauwkeuriger aangegeven en het apparaat is grondig te reinigen zonder een onderdeel te behoeven demonteren. (Dr. M. de Wit, fabriek van meetwerktuigen, Hengelo).

Na de lunch naar de Koloniale Afdeling Behave Indische producten, die op iedere Jaarbeurs aanwezig zijn, was dit maal een groote plaats ingericht aan het aetser wonder der gesproken met India. Men niet of te toestellen der zendstations van Amsterdam en Kootwijk en ook van Bandung en Malabar en de ontvangstations Noordwijk en Raaijs-Bekke. In Moerschrift worden de berichten gezonden met het uitzendingstation en daar in radiotoestellen omgezet.

Welk een omvang het radio-verkeer van en naar Indië reeds bereikt heeft, blijkt eenigzins uit de volgende cijfers: in de twee eerste kwartalen van '28, zond' Indië naar Nederland per resp. 173.747 en 1.204.085 en Nederland naar Indië per 1.178.650 en 1.172.601.

De technische en financiële mededeeling werden gevolgd door een demonstratie, die met de radio-uitzending, speciaal uit het Verru Oosten was uitstekend te verstaan maar die op volgende dagen toch nog interessanter zal zijn. Nu toch werden alleen eenige berichten van Aneta overgebracht en was geen sprake van de berichten, die echter zullen met elkaar spreken de burgemeesters van Utrecht en van Bandoeng, de voorzitters der Utrechtsche en der Bandoengsche Jaarbeurs, en de Belgische gezant alhier met den Belgischen consulaat-generaal te Batavia, de Fransche handelaar in Eiland en in Bavia. Ook zullen daarna eenige particuliere kruisgesprekken kunnen plaatshebben.

T. Dat alles was echter nog niet tot stand te brengen op deze, vooropgelegde, speciaal bestemd voor de pers-menschen, die rechter niet-min alle reden tot en dank hebben voor de uitstekende organisatie en gastrijke ontvangst.

NEDERLANDSCH-INDIË

De Rijnsche Zending.

Zaterdagavond 22 Sept. heeft in de Willemsherk te Wettevredon door de Bataksche Christengemeente, de berdenking plaats gehad van het 100-jarig bestaan der Rijnsche Zending.

Er was heel wat belangstelling, niet enkel van de Bataksche zijde, doch ook van andere Christengroepen uit Batavia en Meester-Cornelia.

Er werden verschillende redevoeringen gehouden, in een historisch overzicht namem reerde men het veel omvattende zending-werk in kweste.

Eenige zangvoeringingen uit Batavia en Meester-Cornelis verlieden hun gewaardeerde medewerking tot het welslagen van den avond.

De Inheemsche Christengemeente te Batavis, zoo deelde men ons mede, telt momenteel ongeveer 1800 leden, waaronder ruim 300 kinderen.

Het plan bestaat om binnen afzienbare tijd de Wettevredon voor de Bataksche en eigen kerke te bouwen, voor welk doel door deze groep gelden worden opgezameld.

NIPPON YUSEN KAISHA

Orient - California Dienst.

Eerstvolgende afvaarten van Hongkong naar San Francisco:

S.S. „TAIYO MARU“	22,000 tons	16 October
S.S. „TENYO MARU“	22,000 „	30 „
S.S. „KOREA MARU“	20,000 „	13 November
S.S. „SHINYO MARU“	22,000 „	27 „
S.S. „SIBERIA MARU“	20,000 „	11 December

Gelegenheid tot het boeken van een door-passage van Singapore via Hongkong en de West-Statens van Noord Amerika naar Europa hoofdstavens.

Ieste klas passage Hongkong/Europa, inclusief zeereis Pacific, treineis Amerika, zeereis Atlantische Ocean \$ 120.—

Ieste klas passage Hongkong/San Francisco G\$ 375.—
Singapore/San Francisco \$ 24.—

Op bovenstaande afvaarten te Hongkong geven de inhuivarende schepen van den N.Y.K. Europe Dienst vanaf Singapore aansluiting.

KEENDING

De Weeskamers.

Schandelijk beheer.

Met ergernis nam de commissie (alidus het verslag van de Volksraadcommissie inzake den Weeskamers) kennis van de lichtzinnige wijze waarop door verschillende Weeskamers (die van Batavia voorop) vooral in 1922 bij het verlenen van hypotheek was te werk gegaan, waardoor een verlies van niet minder dan 1.792.000 in de komende jaren op de hypotheecaire beleningen der Weeskamers wordt verwacht (Verslag \$ 44).

De vraag werd gesteld, welk percentage dit vermoedelijk verlies bedraagt van het totaal aan uitstaande hypotheek, waartoe welke maatregelen naar aanleiding van dit lichtzinnig omspringen met gelden van minderjarige door de Regering zijn toegepast op de presidenten en leden der Weeskamers.

Maat 1 1/2 miljoen of 1 1/2% verloren.

De Regering antwoordt:

De verliezen op de hypotheecaire beleningen der Weeskamers kunnen nader worden geraamd op 1.600.000, deels in verband met het gunstiger aspect der huidige grond- en woningprijzen, deels als gevolg van sedert genomen maatregelen ter versterking van de positie van zwakke hypotheek. Volgens een andere raming, welke aan den veilingen kant is gehouden, zal het vermoedelijk verlies 11 p.c. uitmaken van het totaal aan hypothecaire beleningen ten bedrage van 14 miljoen gulden.

Met betrekking tot de vraag welke maatregelen door de Regering zijn toegepast op presidenten en leden der Weeskamers, mag naar het oordeel der Regering niet uit hoeg worden verloten, dat de hypotheecaire geldtoelagen zijn aangegaan in een periode, waarin de grond- en huizenwaarde spronggewijze oplet en een belangrijke daling die waarde met kon worden voorzien; ook bij vele particuliere lichamen hebben deze omstandigheden tot belangrijke verliezen aanleiding gegeven.

De geplande onregelmatigheden bij de Weeskamer te Malabar hebben te voren toegehad, dat de president en een tweetal leden uit 'a Lands dienst zijn ontlagen; het losgetegelde Justitie onderzoek heeft er toe geleid, dat een der leden tot gevangenisstraf werd veroordeeld, terwijl het andere hierbeide doelde hij zich een strafvervolging wist te ontrekken door naar buitenland uit te wijken; het bewijs van schuld van den president bleek niet in rechte te kunnen worden geleverd.

Bij de overige Weeskamers kan aan onregelmatigheden niet worden gedacht, waarbij valt op te merken, dat hetgeen thans lichtzinnig omspringen met gelden van minderjarige — en gefalleerden — schijnt, al tijdens de crisisjaren niet was. Van de noodzakelijkheid van het treffen van andere maatregelen aan de reeds genoemde, is de Regering dan ook niet overtuigd.

Aan het voorgaande zij volledigheidshalve nog toegevoegd, dat op 2 d.n.s. de 6 leden verliezen aan gedradministreerden over de jaren 1922 1/2 m 1927 een rente van 6 1/2%, 6 1/2%, 6 1/2%, 6 1/2% en 6 1/2% is verpord, terwijl bovendien een reserve is gevormd welke thans bijna 1 1/2 miljoen gulden groot is, zodat voor eventuele verliezen thans reeds bijna volledige dekking aanwezig is.

Alles goed en wel, maar zonder dat verlies hadden de betrokken minderjarigen toch zeker een hogere rente kunnen trekken.

Nieuwe K. P. M.-schepen.

De „General Versprek“ en de „General Michels“ zullen vermoedelijk respectievelijk 18 en 17 Oct. a.s. naar Ladië vertrekken.

Morphine in een helmhoed.

Bij een Chinese passagier van een der China-boten te Prink werd 1 KG. morphine aangetroffen, welke partij hij in zijn bezit had, verbergen.

Verder hadde een te Prink 60 mata opium aan.

De smokkelzake zijn aangeboden.

De zaak-Schallwijk.

Deze dagen heeft de Raad van Justitie te Batavia de zaak van de gewezen leider der koloniale-groepen in de Lempongse Districten, W.C. Schallwijk, naar de openbare terechtzitting overzagen.

Knevelarij door politiemann.

Hoofdsagent legt boeten op.

Zoals ons gezind werd, diende voor den Raad van Justitie te Batavia de zaak van den hoofdsagent der algemeene Politie te Bandoeng, W.H. Kok, en van Hioe Oa Pang, handelaar te Bandoeng, die er van beschuldigd worden: dat zij tezamen, eerste beklagde als hoofdsagent van Politie der 2e klasse te Bandoeng, op verschillende tijdstippen in April 1928, in verschillende lokals te Midland-Pringgan, van de beheerders dat lokale, verschillende boeten hebben gevorderd, in totaal ruim 254 gulden wegens het in bezit hebben van meer petroleum dan volgens de bepalingen is toegestaan.

Eerste beklagde heeft geen aanmerkingen. Hij bekent, zich aan het hem ten laste gelegde te hebben schuldig gemaakt.

Te weinig salaris.

Beklagde zet uiteen, hoe tweede beklagde, Hioe Oa Pang, hem op het denkbeeld bracht om bij verschillende handelaars in Bandoeng, den petroleumvoorraad te onderzoeken.

Ik had, zegt hij, bij Hioe Oa Pang een schuld van 50 gulden, en aangezien ik moeilijk met mijn vrouw en 2 kinderen van mijn 250 gulden salaris kon toekomen, ging ik op het voorstel in.

Beklagde licht vervolgens toe op welke wijze hij de boeten aan de verschillende Chinese petroleumhandelaars, die geen vergunning hadden, oplegde.

Met de directe inruig belaste zich 2e beklagde, die voor zijne bemoeienis de helft van het bedrag voor zich zelf mocht houden.

Het is beklagde niet bekend, of hij, als hoofdsagent bij de politie, het recht heeft, om huiszoeking te doen.

Tweede beklagde verklaart, dat niet hij den hoofdsagent voorstelde een petroleum-onderzoek te houden, doch dat de hoofdsagent hem gelast had, met hem mee te gaan, om in de winkels bedoelde voorraden op te nemen.

Ik voldeed, zegt beklagde, aan deze opdracht. Samen hebben wij ons met de zaak belast. De hoofdsagent bepaalde de boete, ik verleende enkel tusschenkomst bij de voorraad-opname, en de inruig der gulden.

Desgevaargd zegt beklagde niet te weten, dat een politiegagent niet het recht heeft om boeten op te leggen.

Men kon ook tawarren.

Getuige Tan Tin Sieng, een van de beklagden in deze zaak, verklaart, dat hij op zaterdag dag bezoek kreeg van beide beklagden, die hem mededeelden, gekomen te zijn om den petroleumvoorraad in zijn winkel op te nemen.

Denkende, dat de zaak geheel rechtmatig was, kon hij hietegen geen bezwaar hebben.

Beklagde Kok legde mij een boete op van 20 gulden, omdat ik volgens hem een teveel had van 2 blikken petroleum.

Nu lang tawarren wist ik te verkrijgen, dat de boete vermindert werd tot 10 gulden.

Getuige Chen Hou Ma, eveneens een van de benaedeelden, geeft van de kwestie, zoodat deze zich in zijn winkel heeft toegevoerd,

een uiteenzetting, voor beklagden even bezwaren als de vorige getuigenis.

Beklagden hebben over het algemeen geen aanmerkingen. Een van de getuigen Geelde mede dat hem een boete werd opgelegd van 50 gulden. Bijkaar vond hij dit bedrag wat hoog en probeerde hij een middel om beklagden wat zachter te stemmen. Ik tracteerde, zegt hij, de menschen op Bier, en bereikte het resultaat, dat de boete werd vermindert tot 35 gulden.

Voorzitter tot beklagde: Komt de politie wel maar bij die bier drinken? Beklagde grinst!!!

Vier popijw, honderd

Een andere getuige kreeg 100 gulden boete. Ik vond, zegt hij, dit bedrag te veel. Ten slotte moest ik eropgeven en met 40 gulden boete, voor minder kon ik het niet gedaan krijgen. Bijna zonder uitsluiting verlieten getuigen niet te weten dat de politie geen recht zou hebben tot boeteoplegging. Evenmin kwam het bij een van deze handelaars op, om zonde afswaaren', de getuilde boete zoo maar te accepteren.

Een getuige uit Dj. Kating kreeg 50 gulden boete niet alleen, doch mocht het zich byvan dien laten vergeteligen, dat beklagden in kwestie voor zich een hoeveelheid drank en de noodige sigaren opschikten.

De officier van Justitie in zijn requisitorisch, de schuld van beklagden welig en overtuigend bewezen, met dien verstande dat de schuld van 1sten beklagde aansmerkelijk grooter moet worden geacht dan die van den beklagde.

In verband hiermede wordt voor den beklagde wegens knevelarij gevorderd, 2 jaar en 6 maanden gevangenisstraf, en voor tweeden beklagde wegens hetzelfde misdrijf 1 jaar 6 maanden.

Voor beide beklagden met aftrek van den tijd in preventieve hechtenis doorgebracht.

De verdediger acht, dat voor 2den beklagde van de kwestie medeplichtigheid geen sprake is geweest, in verband waarmee voor hem vrijspraak wordt verzocht of voorwaardelijke veroordeling.

Zoals ons gezind is, werd eerste beklagde tot 2 jaar geer. straf veroordeeld.

Benzine-reservoir ontploft.

Terwijl men bezig was, uit een der reservoirs te Batavia (Batavia), benzine in te nemen voor een autobus, had een Chinese passagier de onvoorzichtigheid, vlak bij de benzine-tank, onder de chauffeursplaats, een sigaret op te steken.

Bij de explosie, die er het gevolg van was, liep een Inlander, op het voorlaatsje, enkele ernstige brandwonden op, dat hij in Geneve waargenoten toestand naar de C.B.Z. moest worden vervoerd, waar hij spoedig overleed.

Een van de andere passagiers kreeg eveneens, gelukkig minder ernstige brandwonden. Met eigen middelen wist men het vuur te dooven.

Ondertusschen zal de rooker Justitie toegevoerd worden en waarschijnlijk dus zijn sigaretje ook nog een beetje p.p. rooken.

EEN UTMUNTENDE CHAMPAGNE IS ST. MARGEAUX

HEEFT EEN PAREL EN OVERTUIGT U!

VERKRIJGBAAR:

HOTEL DE BOER — GRAND HOTEL

De Hollandsch-Indlandsche Onderwijscommissie.

Op den 20- en 21sten September 1928 hield de Hollandsch-Indlandsche Onderwijscommissie haar 4de plenaire vergadering onder presidium van den heer prof. dr. B. J. O. Schrieke. Het hoofdpunt van de agenda vormde de bespreking van de reeds verkregen uitkomsten en het vaststellen van een verder werkplan der commissie.

Ingevolge een besluit der commissie in haar 2de vergadering in December 1927 heeft het onderzoek zich tot heden bepaald tot het verzamelen van zuiver zakelijke gegevens, met uitsluiting van onderwerpen, waarin opinie gemengd is en tevens van alle voorstellen, die de strekking zouden hebben zich reeds terstond uit te laten over de wenschelijkheid van uitbreiding of inkrimping van het Westersch lager onderwijs, dan wel van wijziging in de kwaliteit.

Welk percentage bereikt de eindpaal?

Als zuiver zakelijke gegevens zijn beschouwd het samenstellen van statistieken en grafieken en het opvragen door middel van enquetes van neutrale gegevens. Zoo is bijvoorbeeld reeds bijgebracht een omvangrijk cijfermateriaal ter berekening van het uitbreidingsstempo van het Westersch lager onderwijs sedert 1900. Voorts is het verloop op de verschillende instellingen van Westersch lager onderwijs nagagaan.

De berekening van het aantal leerlingen eener bepaalde generatie, dat per slot den eindloop eener opleiding bereikt, dat daarna in de praktijk gaat of de studie nog voortzet en de beëindiging van het gedeelte, dat naarwege de studie om de eene of andere reden opgeeft, had eenzijdig de strekking de Commissie eenig denkbeeld te geven van de resultaten van het onderwijs, anderszins ten doel, den grondslag te leggen voor een rendement- of productieschema ter berekening van het jaarlijksch aanbod van de onderscheiden soorten van Westersch gevormde werkkrachten. De vergadering besloot de uitkomsten dezer studies als een publicatie van de Hollandsch-Indlandsche Onderwijscommissie het licht te doen zien.

Voorts ligt voor publicatie gereed een berekening van de jaarlijksche personeelsbehoefte van het Land voor de aanvulling van het corps Burgerlijke Landdienaren. Door deze becijfering kwam de Commissie tot de ontdekking, dat de Ned.-Indische Regering als werkgeefster slechts een betrekkelijk gering deel absorbeert van de abiturienten van de instellingen van Westersch lager onderwijs.

Waar blijven de anderen.

De grootste moeilijkheid voor de Commissie is thans na te gaan, waart de rest gebouwen kan zijn en wat er hen terecht is gekomen. Door middel van verschillende enquetes, die de Commissie voornemens is te houden, loopt zij over deze materie eenig licht te kunnen verspreiden ter bepaling van het economisch en sociaal rendement van het onderwijs. Van de verschillende andere rechtstreeks en zijdelings met het onderwijs in verband staande onderzoekingen, welke de Commissie aangevoerd heeft, wordt hier nog slechts melding gemaakt van een nauwkeurig berekening van de kosten van de verschillende deelen van het onderwijs en de kosten per school en per leerling. De Commissie zal, afgezien van het nut, dat zijzelven van deze becijferingen kan trekken, daarmede tevens voorzien in de dringende behoefte aan een betrouwbare financiële statistiek der onderwijsuitgaven en zekerheid trachten te brengen in zake de kostprijs-berekening van de verschillende deelen van het onderwijs.

Wat denken de werkgevers?

De afbakening van het veld van onderzoek voorzover betreft de onderwerpen van zuiver zakelijke aard, is thans tot een einde gebracht. Daarbij de was het oogenblik aangebroken, zich ook te begeven op het terrein in meeningen en opinies.

De Commissie heeft het voornemen in de eerste plaats de onderwijsautoriteiten zelf te hooren, m.a.w. het onderwijs in de eerste plaats af te meten naar de beginselen die de autoriteiten zelf hebben gesteld.

Voorts ligt het in de bedoeling, aan particuliere werkgevers en dienstboden een vragenlijst voor te leggen, om te vernemen wat hun meening is omtrent de praktische bruikbaarheid van de abiturienten van de verschillende instellingen van Westersch onderwijs.

Verder zal hun de vraag worden voorgelegd, of zij uit een oogpunt van economische bedrijfsvoering een verdere uitbreiding van het onderwijs in de Ned.-Indische taal gewenscht achten. (We denken van niet. Red. D. Crf.)

Verdere uitbreiding van het Nederlandsch.

Behalve tot een onderzoek naar het directe nut van het Nederlandsche onderwijs heeft de Commissie ook besloten tot een enquête naar het indirecte nut van de verbreiding der Nederlandsche taal. Met dit laatste heeft de Commissie op het oek, alle groote Indlandsche vereenigingen, de Zending, de Missie en personen, die door maatschappelijke posten of door studie in Ned-Indië een voraanstaande plaats innemen, te interviewen, omtrent het culturele, het psychologische en ander indirecte nut, dat naar hun meening verwacht mag worden van een verdere verbreiding van het onderwijs in de Nederlandsche taal.

In welken vorm deze verschillende vragen ingekleed zullen worden, zal nog nader worden vastgesteld.

Groot-notaris-examen.

3de gedeelte.

Aan het derde gedeelte van het groot-notaris-examen (schifelijk examen), dat gehouden werd op 20 en 21 Augustus 1928 in het Loggebouw te Willemstad, werd door 27 candidaten deelgenomen; aan geen der candidaten kan het diploma worden uitgereikt. Overdreeven veel is dat niet!

Imb-aak.

Bij de familie P. de Pongesaan te Batavia heeft een nachtelijke inbraak plaats gehad. De inbreker wist zich toegang tot het huis te verschaffen, door een van de gesloten vensters te forceren, waarna hij met een partij slersden en andere artikelen, ter waarde van ongeveer 400 gulden verdween, even ongemerkt als hij binnen gekomen was.

Uit de omstandigheid dat de nachtelijke bezoeker eenige waardevolle stukken, die hij voor het grijpen had, liet liggen, maakt men op, dat hij door het afloopen van een wekker, tegen den ochtend in zijn bezigheid gestoord werd en overhaast de vlucht moest hebben genomen.

De politie constateerde in de kamer eenige vingerafdrukken, vermoedelijk van den inbreker.

Het dure onderwijs.

Een kwart der totale uitgaven.

In een overzicht van de miljoenennota, zegt het Handelsblad o.a. van de volgende uitgaven:

Onderwijs het nieuwe Hoofdstuk VI vraagt ruim 24 miljoen meer voor subsidieën voor bijzonder lager onderwijs (de kosten van het openbare gaan met ruim 1½ miljoen achteruit), het hooger onderwijs eischt 7 ton meer, het voorbar, hooger en m. o. g. ton, het nijverheids-onderwijs 5 ton goeds en de slooping kunst en wetenschap 1½ ton. Het totaal van dit hoofdstuk is voor 1929 boven de 150 miljoen geraamd, dat in een vierde gedeelte van al de Rijksuitgaven bijna! Of er één voor zooveel aan zijn opvoeding besteedt? Wij betwijfelen het.

Wij betwijfelen dat heelmeest niet. Voor ons is het zekerheid. Men ziet dat bovenstaande beschouwing nogal kriet met wat wij onlangs over het Hollandsche onderwijs schreven.

Niet voorwaardelijk veroordeeld.

Het vonnis van den Raad van Justitie te Batavia, waarbij de beklaagde W.J.J.M. Maatse, lidk bij de S.S. te Bandung, ter zake van diefstal veroordeeld werd tot 6 maanden gevangenisstraf met een voorloof van 3 jaren, is door het Hoogerrechtshof in appeal vernietigd en beklaagde veroordeeld tot 4 maanden gevangenis.

Assistent aangevallen.

De heer H. de Ruijter, lste employé op de onderneming Pasir Malang, onderdistrict Pengalengan, werd volgens het A.D.D. door den koolde Oesoep aangevallen om, na enige malen met een pikoolen (bamboezen dragstok) te zijn geslagen, in den linkerarm gebeten.

De aansluiting was een woordenwisseling over een door den heer H. de Ruijter bezet, groot 25 centon, naar aanleiding van het feit, dat Oesoep zijn werkzaamheden niet goed verrichtte.

Oesoep, die door den tjamtak werd aangehouden, bekende volledig.

Korte berichten.

De *Sin Jit Po* meldt, dat de eerste prijs van de loterij „Ond-er de Bogen“ gevallen is op het lot van Tjan Liong Sing te Loenjang.

Door eigen onvoorzichtigheid werd een Inlander ter hoogte van het Doorgranghuis te Grogol door den trein overreden. Het hoofd werd van den romp gescheiden.

WEST-INDIË.

Kolonisatie Suriname.

Men deelde na Aneta mede, dat onder de 600 contractanten, die eenige dagen geleden uit Suriname in Indië terugkeerden, er veien niet te spreken waren over het feit, dat door de ongeregelde communicatie, men in den regel gedwongen is geruimen tijd langer in West-Indië te blijven, dan waarop gerekend was.

Dit inconvenient, waarover men zich bij familieleden en kennissen niet ontzigtig liet, schijnt voor de meesten het eenige bezwaar, aan een contract met Suriname verbonden. Over de behouding in deze kolonie had men geen klachten.

Bij informatie te bevoegerd plaats bleek ook, dat indertijd de ongeregelde scheepsverbinding thans opgeheft. Deze kwestie is echter thans opgelost. Er is een regeling getroffen, dat voor de contractanten in Suriname, minstens eens per jaar overscheeps-mogelijkheid zal bestaan.

De koolies stuiten voor West-Indië een contract van 5 jaar, niet met de particuliere ondernemingen, doch uitsluitend met de kolonie Suriname, die verder de distributie regelt.

Het loon der koolies is ongeveer het dubbele van het bedrag, dat zij als contractant in Indië ontvangen. Daarjegenover staat, dat in eerstbedoelde kolonie de levensstandaard noal hoog is.

Na verloop van het contract kan de koolie kostenloos de beschikking krijgen over een stuk bouwgrond, door welken maatregel men de kolonisatie zooveel mogelijk in de hand werkt. De gerepareerde koolies in kwestie,

vormen het eerste transport, dat sedert de instelling van de Surinaamsche emigratie, huiswaartsgezonden is.

De lieden zagen er over het algemeen bij hun thuiskomst welgedaan en behoorlijk doorvoed uit. Hun gezondheid liet niets te wenschen over.

Dit jaar werden drie grote transporten voor Suriname ingeschepd. De laatste afreis op in dit jaar zal in den loop van de volgende week plaats vinden, per stoomschip „Bultenzorg“. Hetzelfde transport telt 280 man.

NEDERLAND

LUCHTMAIL

Staten-Generaal.

Sluiting der zitting.

De vereenigde vergadering van de beide Kamers der Staten-Generaal tot sluiting van de zitting 1927-1928 werd in Sept gehouden in het gebouw van de Tweede Kamer. De vergadering werd geopend te 2 u. 45 uur des namiddags.

De heer Van Voorst tot Voorst, voorzitter van de Eerste Kamer, bekleet den voorzittersstoel, aldus het *Algem. Edbld*.

De voorzitter doet door den griffier van de Eerste Kamer voorlezen een Koninklijk Besluit van 7 September j.l., waarbij de minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw wordt gemachtigd, 16 Sept. te die uur des namiddags, zich te begeven naar de vergadering van de Staten-Generaal, ten einde in die van de vereenigde vergadering der beide Kamers de zitting in naam der Koningin te sluiten.

De voorzitter benoemt een commissie, die den minister in het gebouw zal ontvangen en uitgaande doen. De commissie bestaat uit de leden der Eerste Kamer, de heeren Diepenhorst en Celdermaas, en de leden der Tweede Kamer, de heeren Van Vuuren, Van Schaik, Van Gijn en Thilanus.

De heer Kan, minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw, plaatst zich achter de ministerstafel en houdt de volgende rede:

Rede van minister Kan.

Hare Majesteit de Koningin heeft mij opgedragen de zitting der Staten-Generaal in haren naam te sluiten.

Het gemeen overleg door de Grondwet geboden, heeft ook in het af te sluiten zittingstermijn menige vrucht afgeworpen. Dank zij uwe medewerking, kon onder meer een vermindering van belasting plaats vinden, die aan de volkswelvaart slechts ten goede kan komen.

De Koningin heeft mij opgedragen u haren dank te betuigen voor uwen over en uwe toewijding aan 's Lands belang.

In naam der Koningin en daartoe door haar gemachtigd, verklaar ik deze zitting der Staten-Generaal te zijn gesloten.

De minister wordt door de commissie uitgesleide gedaan.

Nadat de commissie in de vergadering is teruggekeerd, sluit de voorzitter de vereenigde vergadering.

Verzekert U tegen achade tengevolge van

BEDRIJFSSTILSTAND

DOOR

GRAND, AARDBEVING & OF MACHINESBREUK

HANDEL. MII. GÜNTZEL & SCHUMACHER

Assurantie-Afdeling

De belogering der tollén.

Het *Algem. Edbld*, van 17 Sept. schrift:

Zondagmiddag hebben een groot aantal automobilisten een aanval onderzomen op in de Zaanstreek bestaande tollén.

Het eerst moest die der Gemeente Zaan-dijk, welke juist op de grens van Wormerveer en Zaan-dijk staat, het ongedien. Toen de pachter van dezen tol de file zag aankomen, heeft hij den toeloom geopend en den auto's zonder betaling doorgang verleend. De uit een zestig wagens bestaande stoet heeft daarop verschillende malen den tol gepasseerd zonder daarbij tot betaling te worden aangezaand. Bij het uitblijven van de verwachtte en gewenschte processen verbaal is de colonne naar de aan de Gemeente Krommenie behoorende toeloom over de Nieuwlandsche Vaart gereden. Hier gelukte het de vooruitdrijvende auto zonder betaling te passeren, doch vóór een volgende wagen gelegenheid had ditzelfde te doen waren aan waerszjden van de brug de bakken gesloten en daarmede zoowel het autoverkeer als de passagie voor voetgangers en wielrijders gestremd.

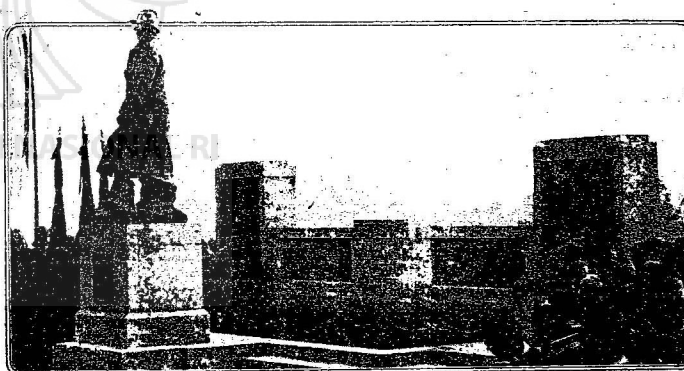
Tegen den brugwachter is vervolgens door de Wormerveersche politie proces-verbaal opgemaakt wegens belemmering van het verkeer, doch hiermede bleken de bakken nog niet verleen. Burgemeester Klerks wildt zij medewerking om gratis den tol te passeren niet verleen. Tijdens het wachten voor de ze brug hebben een aantal auto's zich van de colonne gescheiden om een bezoek te brengen aan de Zaanbrug der Gemeente Wormerveer. Hier gelukte het hun zonder betaling te passeren.

Na eenige uren wachten hebben de automobilisten de Krommeniebrug den rug toegedaand met de bedoeling het thans eens te probeeren aan de Noorderbrug te Koop aan de Zaan.

Te Zaan-dijk vonden zij den heer M. Swart thans niet meer bereid hun gratis doorgang te verleen. De boom was en bleef gesloten. Ook hier volgde het gebruikelijke proces-verbaal. Van 6 uur tot 8 uur heft de colonne stand gehouden om tenslotte, na eerst het verschuldigde toelgeld te hebben betaald, naar huis terug te keeren.

Te Waesep.

Dienstdaags middag kwam de heer A. Scholté van Amstelveen, directeur van de expeditie Beem en Zo. te Amsterdam, met zijn auto van den 's-Gravelandschedweg aan de Veerbrug te Waesep, waar tol betaald moet worden. De heer S. weigerde dit. Hij gaf vol gas en trachtte zoo aan zijn verplichting te ontkomen. Reeds was hij den toeloom g-passeerd. De tolgaarder sprong op den wagen, waarna de eigenaar het raadzaam vond de

Oorlogsherdenkingen.

Prins Leopold en prinses Astrid van België hebben te Wisse een oorlogsmonument onthuld voor België, die stierven voort in den wereldoorlog. Links, de Koninginkinderen bij de plichtigheid. Rechts: Het gedenkteeken na de onthulling.

KOEK & Co.

auto tot staan te brengen. De tolgeaar...
wein omhoog te halen, zodat verdere...
omgelegd werd. De heer S. heeft betouder...
weigeren, ook toen dr. Knaap, wethouder...
Gemeente, en een Gemeente-veldechter ter...
plaatse verscheen. Toen werd hem get...
aankert te gaan, maar hij weigerde voort...
gang kon hebben. Aan dit bevel werd voldaan.
Het onderhoud, dat volgde, bracht den onwil...
lige niet tot andere gedachten, zodat hij...
laags den Langen Mulderweg over Midla...
zijn reis moest vervolgen.

Jutphaas.

Jutphaas, het vriendelijk dorpie aan het...
Merwedekanaal tusschen Utrecht en Vrees...
wijk, had zich Zondag op een gewichtig-g...
bureaus geprepareerd: de bestemming van de...
Utrechtsechen tot, Inderdaad, de to, die zich...
daar in de koin der Gemeente bevindt en den...
hooftweg stult, is een instelling die even...
als het Vreesche. Het is niet te denken dat...
Gemeente Utrecht wordt verpaat. Brengt J...
phaas jaarlijks 150.000 op, Vreeswijk levert...
iets minder, n.l. 110.000. Daar staat tegen...
over, dat Utrecht verplicht is voor het onder...
houd van dezer 10 km. lang, Jutphaas, te...
was, waarvoor p.l.m. 714.000 per jaar wordt...
uitgeveerd. Da rest is een zest winstje, dat...
de jaarbeursted uitnemend kan gebu i k e.

Jutphaas leefde dus in blijde verwachting...
die den gatschevenging mede, doch niet ver...
wezenlijker werd. Er gebeurde niets.

En diefstal van f20.000.

De daders gearresteerd.
Een effectiefirma in de Raadhuisstraat te...
A'dam deed op 17 Augustus aangifte bij de...
politie, dat van haar kantoor een bedrag van...
b.t.n.a. f20.000 was verdwenen. Dit bedrag was...
gereed gemaakt om door een looper te w...
den vreggebracht. De man verwoorde zich...
even en toen hij terugkwam om het geld...
bij zich te steken was het verdwenen.
Het geval was raadselachtig, maar toch...
niet zo of de politie had spoedig een draad...
gevoonden. Het was haar reeds opgevallend...
aan den den 10 jarigen looper die zich...
jongelieden dwaalden. De politie meende...
aankwikkelt, dat het de bedoeling was den...
man, als zij er de kans toe kregen, te beroven.
Dit het onderzoek bleek, dat deze jongel...
waren de zoon van een bekende uit de...
werkman Zwart, die niet al te gunstig be...
kend staat.

Ten op het effectieve werd grdan van den...
diefstal op het effectiekantoor waar de looper...
Jepjen genaamd in betrekking was, tevens...
vermoeden, dat hij en de beide anderen wel...
iets meer van de verdwenen f20.000 zoud...
weten. Da rechercheurs van het bureau Wa...
merstraat gingen de gangen van van Zwart...
Het bleek dat hij over veel geld beschikte...
want hij vertoefde veel in nachthuizen en...
was daar erg ryciaal. Ploetseling was hij...
in Amsterdam verdwenen. De politie vermoede...
dat hij naar Limburg was vertrokken. Een...
bevel tot inlichtingen werd uitgevaardigd...
den 17de Vrijdagavond, aldus het Algem. H...
van 17 8-pt., werd hij te Bunde door Am...
sterdamse rechercheurs gearresteerd en...
naar Amsterdam overgebracht.

Hij behield geen inbrengende gestolen, da...
toe in de gevangenis geb.t. id een looper.
De zoon van deze laatste is bij den diefstal...
niet rechtstreeks betrokken geweest, want...
op den 8de dat het misdrijf werd gepleegd...
vertoefde hij te Antwerpen.
Hij Zwart werd nog een bedrag van f 800...
gevoonden. Van het geld had hij veel aan...
vrouwen gegeven. In betrekking was het...
toelooptocht bracht nog een paar honderd...
gulden te voorschijn. De zoon, die evenals...
de vader werd gearresteerd, bekende van de...
zaak af te weten. Hij zwoot mede, dat f 6000 door...
zijn verloofde bij Zwart waren gemaakt en...
aan zijn vader was afgegeven. De ver...
zide slechts f 2000 te hebben ontvangen, en...
dus nog dit meisje de overige f 4000 hebben...
schiergehonden. Zij blijft dit laatste onken...
De politie vond het echter noodig ook ha...
in arrest te houden, zodat het voor dezen...
diefstal vier personen in hechtenis zijn. Ook...
waren aanvankelijk gearresteerd de twee...
vrouwen die veel geld van Zwart hadden...
kregen, maar die, zooals bleek, van de zaak...
zouf niets wisten. De politie heeft met deze...
arrestatie een goed werk verricht.

De Scheveningsche uitbrekers.

De laatste van het vierstal.

In den middag van 15 Sept. tegen zes uur...
is, zooals ons reeds gezegd werd, de laatste...
van de vier uit de bijzondere strafgevangenis...
te Scheveningen onlangs ontsepijnt inbrek...
kers, de 23 jarige F. v. d. Meer, aangeho...
onden.

Een rechercheur van de Haagsche politie...
zag hem op het Zieke loopen en hield hem...
onmiddellijk staande. Het leek hem aanvan...
kelijk wellicht wel wat vreemd, dat v. d...
deur daar zoo menig uitbrekers in hec...
den in de Residentie wandelde, doch er was...
den rechercheur die hem zeer wel kende...
geen twijfel mogelijk: 't was v. d. Meer!
De politieaan nam hem daarop mee naar...
het hoofdgebouw van het Algem. H...
waarin v. d. Meer genoodigt werd aan den...
dag legde om zich te verzetten en na...
een kort verhoor is v. d. Meer veroorde...
naar de Scheveningsche gevangenis terugge...
bracht, waar hij thans goed is ingesloten.

Brand in de „Kangaan“.

Geheuzinnige strijd van vuur tegen water en zwaveldamp.

In den middag van 16 Sept. omstreeks half...
vees, aldus het met de lichte post ontvangen...
Algid, bleef, zooals ons reeds gezegd werd...
er hand' onderk in het ruim van het achter...
schip van het s.s. „Kangaan“ toegehorende...
aan de Maatschappij „Nederland“ en liggende...
aan de Somatrakade. Het bleek, dat een...
lading copra wolk zich in ruim 8 bevond...
om naar Hamburg vervoerd te worden...
den, op de een of andere wijze, walm had...
gelekt oihoudende stof goed brandt. En...
naast de copra was meel opgeslagen!

De gearmerde brandweer was spoedig...
ter plaatse door een vijftal motorspuiten, een...
ladderwagen en de Jansen vertegenwoordigd...
en de Jansen ving standstans aan het vuur...
het natte element te bestoken, het boven...
het onderrim gelegen tusschende onder water...
te zetten.

Ingruijsting maatregelen.

Men moest echter tot het nemen van in...
gruijsting maatregelen overgaan: door het...
openen van luikjes liet men nu het ij water...
vrijvlieden in het onderriim stroomen, terwijl...
men van bovenaf het vuur met zwaveldamp...
tachtie te verstikken, waartoe de middelen...
aan boord waren.

Hiertoe moesten natuurlijk de dekluik...
zoo hermetisch mogelijk gesloten, in zee...
mede door omwikkeling met zeldook verkren...
g werd.

Contrasten.

Gedurende den langen even stillen alsge...
heuzinnige strijd, welke daar beneden-ks...
in het achterchip gestreden werd tusschen...
eene door het vuur en anderzijds water en...
zwaveldamp—ging het werk in het voorschij...
zijn keuwon gang. Pakken vezels werden...
aangebracht door de lucht en afgelaten in...
het ruim.

En onder tusschen stonden op de kade de...
vijf motorspuiten van Kalkenburg, De Ruy...
terkade, Pijnen en Achtergracht (de ladder...
wagen was in gebruik) te wachten op zij...
misschien ook nog assistentie zouden moe...
ten verhooren; hieruit den brandweer die...
teop naar het ruim af en op, om het verloop...
van het gevecht gado te sliken en te melden...
en nieuwe orders te vragen; liepen commiss...
sarrissen en directeuren van de betreffende...
Mij, politie-geschied, Journalisten, fotografen...
deur het vuur en de rook, die het heen...
weert,—waaronder het vuur woedde, dat...
toch een dergelijke hitte ontwikkelde, dat de...
zedeelken om de luiken, ofschoon van het...
brandend ruim door een tusschende dik...
gek geschied, telkens nat gespoten moe...
sten werden.

Eerst te tien minuten voor vier kon ge...
moet worden: „Brand meester!“
Wat de oorzak betreft, verduikt men „een...
Pijpje“ de schade beperkt zich hoofdzakelijk...
tot de verbrande copra, opgeslag-n in ruim G...
over een lengte van p.l.m. 10 en een breedte...
van p.l.m. 8 m; terwijl ook bij de daarnaast...
opgeslagen inbrengende wolk waterschade...
zal te constateren vallen. Het schip zelf...
werd het vuur zijner niet aangetast.

Mr. P. D oogleeveer Fotuyn

Mr. P. Drogleeveer Fotuyn heeft het vol...
gende schrijven van den Gemeenteraad van...
s-Gravenhage gevoonden:

„Ik heb de eer, uzen Raad kennis te geven...
dat ik in verband met mijn benoeming tot...
burgemeester van Rotterdam ontlag neem...
sle tot uzen Raad.
Het is mij daarbij een innige behoefte om...
u dank te zeggen voor de samenwerkting...
welke ik gedurende de zeshen jaren van...
mijn Raad-silomiaschap met alle leden van...
den Raad heb mogen hebben en voor het...
van uzen waarnemende w.l. waterschade...
mijn hetzij wethouderschap en ook daar...
buiten in thesedijk heeft versierd.
De herinnering aan uzen gezamenlijken...
arbeid zal voor mij overgeenlijk bij...
Het is u arbeid gezegene moege worden en...
uw bestuur moege strekken tot hel van...
s-Gravenhage.“

Korte berichten.

Een 69 jarig man, wonende te Den Haag...
werkzame bij een reedeti, is in een bak met...
kokende traan gevallen. Met ernstige brand...
wonden over het geheele lichaam is hij naar...
het Gemeentelijk ziekenhuis overgebracht.

Een bevoner van de Koornmarkt te Delft...
krade een pufstje aan den neus open. Ten...
gevoerde daarvan ontstond bloedvergiftiging...
waaraan hij is overleden.

Te Broekhuysen, G.m. Lonneker, is de 27...
jarige gebuwde arbeider K. Boxum tusschen...
rangeerde wagons geraakt. De man was...
onmiddellijk dood.

Te Alphen aan den Rijn is in één nacht...
op drie plaatsen ingebrooken. Ten kantore...
van den Gemeente-secretaris werd ruim 200...
vremd. Bij den directeur der N. V. Bando...
raad was de buit slechts f 10, terwijl in de...
villa Sonnehoek de inbrekers in hun werk...
gevoerd.

Onbetrovonden hebben een goederenwagen...
van de Ned. Spoorwegen te A'dam openge...
broken. De zegels waren afgebruikt en lagen...
op het Perron. Hoewel vermist wordt, viel...
niet dadelijk uit te maken.

GEWENGD NIEUWS

De jockey Donoghue

Het tamen zijner glorie.
Grootte verbazing heeft het bericht in...
gevoerd van den beroemden jockey Steve...
Donoghue.

Het blijkt Donoghue de laatste drie jaren...
niet voor den wind te zijn gegaan. Sedert...
den tijd van Fred Archer was er geen pro...
fied jockey dan Steve Donoghue, en van...
dienzen door alle reparatiediensten werd...
gezocht. Van 1914 tot 1923 won hij vijf...
alle Derby's. Men herinnert zich nog enkele...
namen zijner paarden: Hummist, Popyou, ...
Manna. Sinds die tijd echter heeft het g...
hem den rug toegekeerd. En dit jaar heeft...
hij nog slechts verliezen te boeken gehad.
Toch blijft hij nog rijk. Voor de komende...
rennen had hij nog verschillende verbinten...
sen.

De club van dertien.

Het bijgeloof getart.
Dezer dagen heeft de Thirteen Club, de...
club van dertien, door Londensche zaken...
mensenchen in het leven koropen om het...
bijgeloof te tarten, maar jaarlijks normaal...
gevoerd. De hors d'oeuvre, uit dertien...
verschillende lekertijen samengesteld, werd...
in de ontvangzaal opgediend en daarna ging...
de voorzitter de gasten voor naar de eetzaal...
waarbij hij onder een groot aantal...
gevoerd. De hors d'oeuvre, uit dertien...
verschillende lekertijen samengesteld, werd...
in de ontvangzaal opgediend en daarna ging...
de voorzitter de gasten voor naar de eetzaal...
waarbij hij onder een groot aantal...
gevoerd.

Na een halve eeuw hereinigt.

On reventit toodjours...
In het dorp Long Itchington, in Warwick...
shire, is dezer dagen een paar in het echt...
verbonden waarvan zoowel de man als de vrou...
we, beide 75 waren saanen opgevoerd in...
twee naburige dorpen. Da vaders waren...
over en weer postvader geweest, samen had...
den ze schoolgegaan en toen beiden twintig...
waren, was de verkiezing ingoomen. Maar...
geopen jaren gingen ze uit elkaar en eerst...
zes weken geleden, zag „hij“ haar terug.
Zij waren beide inmiddels getrouwd, doch...
hun echtgooten waren gestorven. Na den...
dood van zijn vrouw had de man naar zijn...
„oudertje“ terug veroland en eindelijk vond...
hij haar in het dorp in Warwickshire, waar...
zij van hun jonge oude liefde onder een r...
dak dak gingen.

Het leven van Trozki.

De Matin heeft een bericht uit Moskou...
dat Trozki, die in het planse Wj-ny, in...
gelegen tusschen Chinesch-Turksten en...
Mongolien, ongeveer tweehonderd met...
de spoedig zal worden vrijgelukt en zich...
in verbinding te stellen met den vroege...
gezant te Peking, Rakowski, die in Astrakan...
aan de Kaspische Zee in ballingschap leeft.
Trozki beklaagt zich over de behandeling...
die hem, zijn vrouw in zijn zoon ten de...
valt. Zij worden streng bewaakt door amb...
tenaren van de Gpo, bezekten mogen zij...
niet ontvangen. Hij ontzegt vijftien Rebel...
per maand om in zijn levensdoel te...
overeen te brengen. Hetz niet voldoende is...
Trozki verzoekt zijn vijanden om hulp, hij...
is overtuigd, dat zijn vijanden zijn do...
weeschen. Nog onlangs hebben roddels solda...
ten vanuit een hind-lagje op zijn woning...
geschoten; hij en zijn zoon bleven ongede...
het vuur. Soms ja hij dagen achtereen van...
levensmiddelen verstoken.
R. kowski heeft dit alles aan zijn vrienden...
in Rusland laten weten, en aangehouden...
om Trozki hulp te bieden.

Draadlooze overbrenging van films

Naar de Russische film-fabrikanten, heeft...
een ontzeker van het Volkseminis-teriat...
der Posten te Moskou een toestand uitgev...
onden, voor het draadlooze overbrengen...
van films. Met behulp van dit toestel moet...
het mogelijk zijn, een film draadloos te z...
den, dus door alle bioscooptheaters in de...
wereld, welke over een ontvang-apparaat...
beschikken, gelijktijdig op het dok kunnen...
worden gebracht. Er zijn reeds pioeven...
met het apparaat geconome, die heel goed...
heeten te zijn.

HET ADRES

VOOR
ELECTRISCH LICHT & KRACHT
MOTOREN & DYNAMO'S
GLOEI- LAMPEN
AANLEG EN REPARATIE
OOK TELEFOON- EN BELAANLEG
ALLES HIERVOOR IN VOORRAAD
Agenten voor JUNKERS Motoren
KESAWAN 17
TECHNISCH BUREAU I. I. AKKERMAN

Een Croesusacht vervoerd.

7200 miljoen gulden.
De Chass National Bank te New York heeft...
nieuwe kantoren betrokken en heeft al ha...
guldewaarde overgebracht naar haar nieu...
kantoren. Drie weken zijn voor dit vervoer...
noodig geweest, hoewel de afstand naar het...
nieuwe gebouw niet meer dan vijf minuten...
was. De vervoerde waarde bedroeg 7200 mil...
lioen gulden.

Achtere gepanzerde auto's waren gebu...
rd om de geldswaarde te vervoeren; maar in...
één slecht waren de schatten geborgen. De...
andere dienden als escorte.
Op elke auto stonden vijf man, ieder met...
een machinegewer gewapend, dat 22 schoten...
in de tweede kon geven. Voorts had iedere...
bewaker eenige traanbommen bij zich.
Vier- en twintig politiegemeenten stonden...
lange weg, terwijl de ingangen van het oude...
en nieuwe gebouw door agenten bewaakt...
werden. Iedereen dat werd wat overgebrach...
en thans is alles veilig opgeboeven.

BEURS EN HANDEL

Beurs van Amsterdam.

(Gyselman & Siewp Tel. Medan 781).
Slotkoersas Amsterdam 29 Sept. '28.

Dell Mij.	429	plus	1
Dell Batavia Tabak	525	min	2
Semembah Mij.	504	—	7
T. Bak Oostkust	111	—	—
Van Ge'der	274	—	4
D. H. Bar, Robber	147	—	3
Margarine Unie	131	—	5
Korinij	261	plus	1
Prof. Peruvian	64	—	—
Vorsteanden	152	—	2
S. Negep Tin A	375	—	4
Cent. Ned. Handel Mij	169	—	1
Handelsbank	167	min	2
Kot. B. Bank	242	—	—
H. V. A.	650	—	1
Poerworedj	97	plus	1
Unie	203	—	1
Japanië	135	—	1
N. F. M.	227	min	—
N. L. S.	218	—	—
Sem. Cheribon	210	—	1
Sinam	525	—	2
Rejjang	147	—	2
Escompte	58	—	1
Internatie	175	—	—
Lindetaves	251	—	4
Amst. Rubbe	230	—	—
Serowr.	228	—	—
Km. Petroleum	447	—	—
Indië 1916/7	1014	—	—

Wisselkoersas.

A'dam-Londen	12.09
A'dam-New-York	2.104
A'dam-Paris	9.75
A'dam-Java	994
Prölongatie	44

Gebehe markt lusteloos en lager.

Beurs van Amsterdam.

(Buitenlandsche Bank Medan Tel. 578).

Javische Bouch Expt. Mij.	104	109
Holl. Kunstzijde	222	218
Maënbsee	192	191
Int. Viscose	117	116
Dell Batavia Rubber	421	420
Satunadj	168	166
Vico	122	122
E. V. Amsterdam	655	650
Dell Batavia Mij.	537	533
Dell Maatschappij	421	420
Oostkust	173	172
Semembah Maatschappij	515	504
Bethlehem Steel	65	63
Robberpits Jan/Mrt. A'dam	51	51
Chicago Millw. & St. Paul	37	36
Kansas City Southern	62	62
Missouri Kansas Texaco	41	—
Mariand Oil	40	39
Fisk Rubber	12	11
Comm. Marine Sh.	6	6
Prof. Peruvian	37	36
Anaconoda Copper	169	164
Banston	—	—

Beursstemming New York markt verdeeld, slot vast.

AGENDA.

Gouverneur van S. O. K., Maandag, Woensdag en Vrijdag 9 tot 12 uur.
Ass.-resident van Deli en Serdang, elken woensdag van 9 tot 12 uur.
Burgemeester van Medan, Maandag, Woensdag en Vrijdag van 9 tot 12 uur. Tel. bureau 600, huis 989.
Gewestelijk secretaris, dagelijks 10-12 uur.
J. M. Nelissen, wethouder voor techn. en gronzakken, elken Vrijdag van 11-12 uur v.m.
J. de Waard, wethouder voor financiën en Gemeentebestrijven, elken Vrijdagmiddag van 4-5 uur.
Theosofische bibliotheek, elken Maandag-avond en op de avonden vóór de hari-besar, 6-6 u. n.m., Poloniaweg 19.
2 Boeken gratis verkrijgbaar, ook voor niet-leden.
Schaakclub elken Vrijdagavond 7.30 uur v.m. zaal Medan-Hotel.
Afd. Medan der R. V. V. Spreekuur presidentie Donderdagmorgen van 9-12 uur Kanonnenweg 11 (paviljoen).
Spreekuur Naafdeeling 's Donderdags morgens 9-12 uur. Baoberspark 4 (paviljoen).
Bibliotheek van het Oostkust van Sumatra Instituut (gebouw D.P.V.).
Opend op Woensdags 6-7.30 a.m.v. op schriftelijke aanvraag.
Predikant Prot. Kerk. Maandag van 9 tot 12 uur.
Pro Juventute, spreekuur voor belanghebbenden elken Maandag 5.15 uur n.m. in het gebouw van de Weeskamer.
Secretaris Hulpfonds O. V. Sumatra, Kleerenafdeeling v. h. Hulpfonds. Maandag van 9 tot 12 uur, gebouw Loge Deli, elken Vrijdag 6-7 u.m.
2 Octobr. Overstap bij den Duitschen consuls 74-9 uif n.m., ter gelegenheid van den verjaardag van President Hindenburg.

MÉTAL DÉPLOÏÉ

in bladen van 8' X 8'
No. 1, 2, 3, 6, 17.

KEHNDING

MITSUI BUSSAN KAISHA, LTD.

HOOFDKANTOOR TOKIO, Japan.
Gebouw CHARTERED BANK
Kesawan 78—Medan, Tel. 596-645
Kapitaal geheel gestort Y 100.000.000

Algemeene Import en Export
Alleenverteenwoordigers voor:
„ASANO“ Veneer Kisten — Goedkoopst en sterkst
Neemt een proef en U zult overreden zijn.

HET BESTE BIER IN BREMEN GEBROUWEN!!

KLÖSTERBIER

imp. M. I.
Handel Mij.
Güntzel & Schumacher

Altijd even goed!

FABRIKAAR
BASTAK & CO.
GRAVENHAGE
EINDHOVEN

FORUM SIGAREN

HOTEL BELVEDÈRE BRASTAGI

Vanaf 1 Sept. speciaal verminderde prijzen

Telefoon Brastagi No. 6

Stof bedreigt Uw gezondheid

Reeds een enkele gram stof bevat miljoenen gevaarlijke bacteriën die, met dit stof ingeademd, zeer gemakkelijk in mond en keel doordringen.

Bedenk dat deze bacteriën de verspreiders zijn van gevaarlijke ziekten, zooals griep, diphtheritis, influenza, enz. Eenmaal doorgedrongen in mond en keelholte, vermeerderen zij zich snel, en vormen een voortdurende bedreiging van Uw gezondheid.

Formamint vernietigt de bacteriën in mond en keel en beschermt U tegen besmettingsgevaar. Dr. G. E. A. Broese van Groenou, te Haarlem, schrijft dan ook:

„Ik ken geen praktischer en doelmatiger middel ter ontsmetting van mond en keel dan Formamint.“

Houd in droogte en stof Uw mond zuiver en fris en voorkom besmettingsgevaar met

FORMAMINT

De keel-ontsmettende tabletten

Verkrijgbaar in alle Apotheken en Toko's

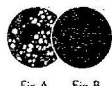

Fig. A Fig. B
De werking van Formamint op de bacilli der lucht, gezien door microscoop. Figuur A toont een glazige-met bacillen, zooals ze in lucht en stof voorkomen, vóór ontsmetting. Figuur B hetzelfde glazige na ontsmetting met Formamint.

MODERN ELECTRISCHE LIGHT STUDIO

Opnamen bij dag en bij nacht.

Voorradig alle benodigdheden voor fotografeeren.

MEDAN STUDIO

Kesawan 96 — Tel. 1346

Zooeven verscheen:

Een nieuw en belangrijk boek
VAN EEN DER VOORMANNEN
van de
hedendaagsche sterrenkunde

Sterren en Atomen

door
A. S. EDDINGTON
Hoogleraar aan de Universiteit te Cambridge

vertaald door
J. H. BEUCKER ANDRÉE
Oud Zeeofficier

met bij-schrift van
Prof. Dr. A. A. NIJLAND
met fotografische afbeeldingen.

Prijs in geheel linnen stempelband 15.10

Volgens Prof. Nijland is deze moeilijke stof op meesterlijke wijze behandeld. Men weet niet wat meer te bewonderen, den klaren inhoud of den boeienden, meeslependen vorm.

Het boek is vol geestige vondsten.

Boekhandel Deli Courant

Stop die pijn.

OPEN PLEKKEN

de pijn op de plekken, te weten, de pijn in de rug, de pijn in de heupen, de pijn in de knieën, de pijn in de handen, de pijn in de voeten, de pijn in de hals, de pijn in de oren, de pijn in de ogen, de pijn in de neus, de pijn in de mond, de pijn in de keel, de pijn in de longen, de pijn in de lever, de pijn in de maag, de pijn in de darmen, de pijn in de blaas, de pijn in de nieren, de pijn in de huid, de pijn in de gewrichten, de pijn in de spieren, de pijn in de zenuwen, de pijn in de hersenen, de pijn in de ziel, de pijn in de geest, de pijn in de ziel, de pijn in de geest.

ANGEL'S de naam, eeng. d. d. n.

KLOOSTERBALSEM

AUTOVERHUURDERIJ

LOOF

PALEISWEG 17, TEL. 415

NIEUWE ZINDELIJKE AUTO'S MET BETROUWBAAR CHAUFFEURS, BANDEN, OLIËN EN WONDERMIST IN STOCK. 4869

BOENWAS 150

PER
GROOTE BIERFLESCHE

TWOONHUYSEN

HINDOESTR. 22 — TEL. 1056

NIEUWE
KINDERPLATEN

Hollandsche en Engelsche uitgeverij

BOEKHANDEL DELI COURANT

**ORANGECUP
C & B**

uitsluitend vervaardigd uit geselecteerde vruchten van VALENCIA sinaasappelen.

Heerlijk verfrisschend.

3759
Overal verkrijgbaar

Importeurs Handel Maatschappij „DELI ATJEH“

EMPIRE THEATER

OFFREERT

DONDERDAG 27 SEPTEMBER TOT EN MET DINSDAG 2 OCT.

De Universal Super-Production

HET VIERDE GEBOD

(THE FOURTH COMMANDMENT)

met

BELLE BENNETT, MARY CARR en HENRY VICTOR in de Hoofdrollen.

Een grootsch en sensationeel drama met een overweldigende meeslepende climax. Een film met een lach en een traan, het machtigste liefdesverhaal dat ooit op het zilveren doek vertoond werd.

Nimmer tevoren zagen wij een meer realistische uitbeelding van het eeuwenoude conflict tusschen echtgenoot en moeder om de liefde van den echtgenoot en zoon.

SPEELDATA

Royal Bioscoop Medan	3 — 5 October	Kisaran	16 — 17 October
Siantar	7 — 8	Galang	20
Tebing Tinggi	11 — 12	Bindjai	22
Tandjong Poera	14 — 15	Tandjong Poera	23
Tandjong Baloel	14 — 15	Langsa	25 — 26

ORANJE BIOSCOOP

offreert

Maandag 1, Dinsdag 2 en Woensdag 3 October 1928

PATSY RUTH MULLER

bijgestaan door 'de sympathieke acteur

GEORGE JESSEL

in de nieuwste film van WARNER BROSS

„Milicien Izzy Murphy“

(Private Izzy Murphy)

Een pakkende schets uit den grooten Wereld Oorlog. Een lach en een traan. Pathos en comedy, Romantiek en Drama, Liefde en Oorlog.

Eike emotie vindt U in „Milicien Izzy Murphy“.

DELI BIOSCOOP

Hedenavond

Hedenavond

De Gloednieuwe Operette-film

GRAVIN MARIZA

Naar de wereldberoemde Operette van After the Worlds Renowned Operette met HARRY LIETKE en VIVIAN GIBSON

Harry Liedtke, de operettespeler par excellence, vervult de hoofdrol tezamen met Vivian Gibson. Bieden zijn reeds te goed bekend bij ons publiek, zoodat wij ze niet meer behoeven aanbevelen. Mist deze film dus niet, zij is overwaard gezien te worden.

HOLL. EN ENG. TEKST

Voorafgegaan door een extra film

BESPREEKT TIJDIG UW PLAATSEN.

Toch gewone prijzen

8 deelen

8 deelen

Tjong Koeng Tat Bioscoop

Hedenavond

Hedenavond

K. Ganisch offreert

DICK HATTON

in

„Rechtvaardigheid in de West“

(Rance - Justice)

Een film vol Actie, Spanning, Gerechten, Heldensmoed en Romance met de onberoesende heldhaftige Dave-Devil Cowboy

HOLL. EN ENG. TITELS

Voorafgegaan door het beroemd Ganisch News en strandgenoege.

VAN VOLLENHOVEN'S „VALK“ STOUT

is

de meest versterkende drank voor de Tropen

Importeurs:

Handel Mij. „DELI-ATJEH“

Albanie.

De vele lotswisselingen van het koninkrijk...

Dertigjarige dynastieën zijn ten onder gegaan en rijken die nooit iets anders gewaast waren dan monarchieën...

de) Alexander de Albanische nationale held, zoon uit een vooraanstaande Christelijke familie in Albanië...

Hierbij het portret van Koning Skanderbeg III van Albanië, tot voor kort: president Achmed Zogoe.

redding, bij velen was reeds de lust gerezen, Koning van Albanië te worden. Voorloopig meldt zich andere nakomelingen van Skanderbeg-Kastriota...

Inmenging der mogendheden. De Staatskanseliers van de Europese mogendheden mengden zich in de zaken en leger Koning van Albanië te maken...

Gevechten en vendetta's. Geen enkele streek van Europa was misschien zoo onafgebroken en schouwtooneel van veldtochten als dit land Albanië...

Zoo was het in de Griekisch-Romaanse tijden, zoo bleef het in de tijden van de volksverhuizing en later, toen den Gothen en Bulgaren, Hongaren en Longobarden...

Koning Skanderbeg II. Inderdaad hebben de Albanesen zich slechts eenmaal een heerscher van hun land gekozen...

Duitschland.

De noodzakelijke leningen. In verband met het voor eenigen tijd gesloten leeningscontract tusschen het Rijksministerie van Financiën en de Rijksverzekeringaangestelde voor beoehden...

De krappe kaspositie. Maar zelfs wanneer men met al deze mogelijkheden geen rekening houdt, dan zal de kaspositie van het Rijk toch hoe langer hoe krapper worden.

Aangezien de plannen tot uitgifte van een leening op langen termijn in verband met den ongunstigen toestand der kapitaalmarkt tot dusverre niet konden worden doorgevoerd...

In de drie laatste maanden van het jaar moet men nog rekening houden met eenige speciale uitgaven, die voortvallen van M. 150 miljoen aan de spaarbanken als schadevergoeding voor de „Aoielienhuizing“...

Een ander maakt het dus begrijpelijk, dat het Rijk een leening van M. 50 miljoen bij de Rijksverzekeringaangestelde heeft opgenomen en moete doet, om ook bij de andere sociale verzekeringaangestelden een zoo groot mogelijk bedrag te verkrijgen...

Naast de tronopretendenten van die oude familie handhaaft zich ook een tijdgenoot, Balman, een man die niet op zijn afstamming, maar op zijn vultrekkende pochte en vertrouwen...

Daarom proclameerde '27 Maart 1924 de Albanische Nationale vergadering de alle landen van Albanië omvattende Republiek.

Maar spoedig wilde ieder Staatje van Albanië een Republiek op zich zelf zijn en alle waren ze elkkaar doodsvergnaden. Ten slotte streeden er nog maar twee hoofdpartijen om macht — de katholieke aartsbischoep Fan Noli en de Mohammedaan Achmed Zogoe...

Een goede buur is beter dan een verre vriend, Engeland zal wel opnieuw pogingen doen om tot een vergelijk te komen.

Want wel is het nu goed gegaan; een vorig maal zullen de horden van den machtigen Saod-heel wat schade kunnen veroorzaken.

Advertisement for Siemens and Schuckert dynamo and ventilator machines. Includes images of various electrical equipment and text in Dutch: 'ELECTROMOTOREN DYNAMO'S VENTILATOREN'.

Advertisement for N. V. Handel Mij. Sin Seng Hap. Text: 'Wij ontvingen een nieuwe zending VRIES- & KOELKAMERARTIKELN Ex.s.s. „PRINS der NEDERLANDEN“'.

Advertisement for Water-Closets with 'WISA' Reservoir. Text: 'Water-Closets met „WISA“ Reservoir (Deze reservoirs zijn door de betr. Dienst voor de GEMEENTE AMSTERDAM voorgeschreven) SPIEGELS (voor vaste Waschtafels) RI (HANDDOEKREKJES Muur-)'.

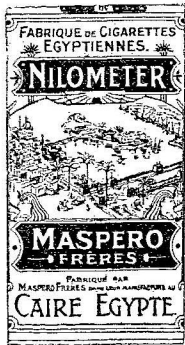
Advertisement for Canadian Pacific shipping line. Text: 'CANADIAN PACIFIC naar EUROPA via CHINA, JAPAN en CANADA Veertiendaagse Dienst van Hongkong'.

Advertisement for Koopt Geen Polish. Text: 'KOOPT GEEN Polish voor Uw auto van twijfelachtig fabrikaat of z.g. polish, die Uw duccolak ruineert. -SIS POLISH wordt aanbevolen door de fabrikanen van de volgende automarken: CADILLAC Motorcar Co., H. H. FRENKLIN MEG. Co., PIERCE-ARROW Motorcar Co., Automobielhandel KOEK & Co.'

Advertisement for Harrison's & Crosfield, Ltd. Text: 'HARRISON'S & CROSFIELD, LTD. AFD. SCHEEPSZAKEN, AGENTEN Telefoon 200, Medan.'

MASPERO FRERES NILOMETER Cigaretten

in blikjes van 50

Adverteren in De Deli Courant vergroot Uwen omzet, vermindert Uwe onkosten.

TOKO POL MEDAN

HEEFT ONTVANGEN:

voor de **MEUBEL-AFDEELING**

een **PRACT COLLECTIE**
MODERNE STOFFEN

voor **STOELBEKLEEDING w.o.**
Gobelinstoffen, Velours, Damast en Manchester

Kleurechte Gordijnstoffen
Moderne Gratonnes en
Landhuisstoffen etc.
Aangepaste Gordijnen

Jute - Karpetten 170 x 280 f 18.-
Axminster-Karpetten 200 x 300 f 23.-
180 x 270 f 31.-

Nederlandsche Handel Maatschappij

OPGERICHT IN 1824.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL . . . . . f 80.000.000.—
STATUTAIRE RESERVE . . . . . 40.000.000.—

Hoofdkantoor te AMSTERDAM 1) met Agentschappen te:
ROTTERDAM 1) en 'S-GRAVENHAGE 1)
Hoofdkantoor voor Azië: de FACTORY te BATAVIA
met Bijkantoor te WELTEVREDEN 1)

Vestigingen in Nederlandsch-Indië te:

Bandjermasin	Makassar	Semarang 1)
Bandoeng 1)	Medan	Sibolga
Cheribon	Padang	Soerabaya
Djember	Palembang	Soerakarta (Solo)
Djokjakarta 1)	Pekalongan	Tegal
Kota Radja	Pontianak	Tjilatjap

Vertegenwoordigers te TELOK-BETONG.

Vestigingen buiten Nederlandsch-Indië:

Bombay	Hongkong	Rangoon
Calcutta	Kobe	Shanghai
Djeddah	Penang	Singapore

Correspondenten in de voornaamste plaatsen der wereld.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. Incasseringen en Financieringen. Schriftelijke of Telegrafische Credieten. Reiscrédietbrieven. Deposito's. Girorekeningen. Telegrafen. Uitvoering van Effectenorders, ook op alle buitenlandse beurzen, en Administratie van Effecten. Consignatie-contracten met Cultuurondernemingen. Verkoop van Producten. In- en Verkoop van Goudgeld en alle andere Bankzaken.

1) Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-richting.

SPORT EN SPEL

BOXSEN.

Tunney te Parijs.

Men schrijft aan de N. E. C.:

Benige uren na zijn aankomst te Parijs stond de allerminnlijkste van alle wereldkampioenen omringd door een dertigtal sportjournalisten in de prachtige ondergrondse feestzaal van het hotel George V, meer glimlachend dan betogend, maar vriendelijk dan voelzeggend. De algemene indruk, dien Gene maakte, was uitstekend. Zijn zin voor de vraagstukken van de zwaarte, die geven hem een levenshouding, welke verre uitmaat boven die van den gemiddelden bokser. Hij geeft teekenen van goeden smaak naast bewijzen van eenvoud en eestvrijheid. Hij is niet ontbied van humor en beschikt over een gezonde dosis gezond verstand. Hierom heeft hij, zeer verstandig een reeks van afnattende interviews verruldend, de te Parijs werkende sportjournalisten in de gelegenheid gesteld gezamenlijk hem een bezoek te brengen, ten einde het persoonlijk op de hoogte te stellen van zijn doen en laten, zijn plannen, zijn idealen.

Natuurlijk werd hiervan een zeer ruim gebruik gemaakt en wij hebben zonder enig voorbehoud een rege van vragen over zijn hoofd uitgestort. Meer dan hij beantwoorde kon of wilde. Er waren er zelfs bij, die meenden de intieme aangelegenheden des levens te moeten aantroffen. Met een gezond haec deed Gene dan alsof hij niets hoorde en in zijn gezicht was een uitdrukking van: Wat gaat dat jou eigenlijk aan? Niettegenstaande dit was er maar één lof over zijn beknibeldheid. Ja zoekt tevergeefs in dien eenvoudigen man, die even groot is als u of ik en even breed, een ongeslagen wereldkampioenbokser in alle categorieën. Zijn handen zijn er klein dan folsch, uiterst gespogend, zijn fameljk maget gezicht is gaad en hounding en kleeding wijzen eer op een anrlieg om salons te frequenteren. Wat geheel overeenkomstig het feit is, dat Tunney het boksen nocht anders beschouwd heeft dan een onstapje om zoo spoedig mogelijk fortuin te maken. Hij heeft in meer dan nltms mate zelf geproefed van zijn aangeborenen gaven op dit gebied. Aan de wetenschappelijke wijze, waarop hij de „bokssport“ heeft beoefend, heeft hij zijn groot vermogen te danken. Hij is er vlieger gekomen dan ieder ander en hij heeft eerder dan eenig ander

voór hem den troef geheld, er made uit te schijden.
Wij allen, die gekoepen waren om een wereldkampioen aan te treffen, die ons vele interessante verhalen zou doen over zijn trouwheid, waren wel eendzins teleurgesteld om Tunney voor ons te zien, die heeft niet over de „noblesse“ sprak maar niet uitgepraat raakte over zijn toekomstidealen: Hicantat, filosofie en handal.
„Ik zal nooit meer in den ring verschijnen.“
„Maar wat stelt u zich dan voor te doen?“
„Voorloopig reizen: Alles zien wat er te zien is, persoonlijke indrukken opdoen en daarna te ik terug naar Amerika, waar ik denk in den handel een bestaan te vinden, in de literatuur en de filosofie mijn geluk.“
„K kon niet malaten den grooten Gene natiel te vinden.“

„En wat denkt u tijdens uw vacantie in Europa te doen?“
„Precies weet ik dit nog niet. Het zijn alommal neg plannen. Ik denk, dat ik geheel leiland ga doorreizen. Dat is het land van mijn ouders. Ook stel ik me voor, van land te verzamelen voorlezen te onderzamen. Hoofdzakelijk naar de door den oorlog geteisterde stekken en vooral daarheen, waar ook ik in de loopgraven heb gestreden.“
„Wat denkt u van de tegenwoordige candidaten voor het wereldkampioenschap?“
„Oh! I beg you, spreek daar niet over. Het is zoo uiterst ruwelijk een oordeel te vellen en vooral voor mij.“

„Wij hebben hierna niet langer aangedrongen uit reverentie voor den uiterst beschaafden wereldkampioen. Wij hebben toen Gene Tunney nog de gelegenheid gelaten, ons een overigen zeer rationeel verzoek te doen. Hij wilde geheel vrij zijn hier, niet meer dan een Amerikaansch tourist. Hij meende dit vooral in een land als Frankrijk, dat zoo zwart gewolten heeft voor deze persoonlijke vrijheid, te kunnen vinden. Men verzekerde hem, dat hij verder met rust gelaten zou worden.“

ZWEMMEN.

Over het Meer van Constanz.

De Weensche zwemmer Eduard Vernast is er in geslaagd het Meer van Constanz op de plaats, waar dit meer het breedst is, over te zwemmen. Hij vertrok op een Maandagavond 6 uur van Bregenz. In het eerste uur zwam hij 4 K.M. Dinsdagmorgen d.a.v. kwam er bij Romanshorn plotseling onstu-

ding weer, bergefolgs, waarvoor hij eenige uren geen verdere poging kon maken. Dinsdagmiddag om kwart over 5 kwam hij in Constanz aan. Hij was derhalve 26 uur 15 minuten in het water geweest en had daarbij een afstand van 48 K.M. gewonnen. Hij was wel vermoeid doch overigens in goede conditie.

Alex Bakker.

De Bergen-op-Zoomsche zwemmer Alex Bakker heeft vanuit Gies Nez een (insluitende) poging gedaan om over het Kanaal te zwemmen.

Bakker is vijf en twintig jaar. Hij liep al vijf jaar met het groote pla rond.
„Ik kon zoo wat 5 jaar oud zijn, toen ik in de eendloe kom van het zwembad te Bergen-op-Zoom werd ongegogeld, verriede ik kreeg het beuend en vond het erg naar. Iemand heeft me toen recht gezet, maar ik was zeer geschrokken. Bij me zelf zwom ik toen. „Nooit meer zwemmen!“ Naderhand gingen door dien overleggen, dat het omvallen precies zoo onprettig was geweest, om dat ik niet zwemmen kon. Toen wou ik het absoluut leeren en drie weken later kon ik het. Het zal dan ook welred 20 jaar zijn, dat ik in het zout water zweld. En eigenaardig, menier, nocht heb ik het koud gehad.“

Twintig jaren in zee gelezen en nootwater geveld, kan dus een variant op een bekende spreekwijze luiden. En toen? Welke wateren hebt gij zoo al in het dagelijkse leven doorzwoomen?
— Ik heb de H.B.S. gelopen. Daarna examen afgelegd voor Indisch ambtenaar en Belastingen. Geslaagd, maar wegens bezuinigingen door dien overleggen, dat het omvallen precies zoo onprettig was geweest, om dat ik niet zwemmen kon. Toen wou ik het absoluut leeren en drie weken later kon ik het. Het zal dan ook welred 20 jaar zijn, dat ik in het zout water zweld. En eigenaardig, menier, nocht heb ik het koud gehad.“

— En het zwemmen? Uv groote ambrit.
— Ik zwom, zwom... Zwom 10 jaar geleden kwam ik bij de Zwemclub Juliana. De groote afstand had voor mij steeds buitengewone bekoring, want ik voelde wel, dat hoe langer ik zwom hoe meer kans ik kreeg op succes. Zoo begon ik met zwemmen op langen afstand te zwemmen.
— Met succes?
— Vier jaar geleden kwam ik te Tilburg op de 1500 M. Te s-Hertogenbosch kwam ik te 1500 M. Te Schiedam werd ik te 1500 M. Ik deed er 58 minuten over. Bij al die wedstrijden was voor mij persoonlijk, het sterkende, dat ik nooit vermoed aankom. Het speet mij altijd, dat de wedstrijd ten einde was. Het tegen op-Zoom het ik elk jaar de 2 K.M. gewonnen. De strijd ging altijd tusschen mijn breer en mij...
— Dus ook uw broer is een waterat?

— Mijn 5 broers, menseh. (Nou, als 't zoo in de familie zit...) Al dien tijd heb ik er over gedacht het Kanaal over te zwemmen. Maar de kosten waren altijd de hindernis. Ouderusschen zwom ik maar, trainde mij in den blinde. Verleden jaar begon ik weer gereed. Toen het winter werd oefende ik mij op zolder. Twee maanden aan, een balk en daaraan deed ik de slagtoefeningen, die mijn armen flink moeten houden. Voor het overige legde ik lange afstanden af in de zeventigtrage: vaak om 3 uur in 't water tot 8 uur, er dan uit getrokken, omdat de luringing gescholen werd. Daarbij mocht ik veel hulp ontvangen van den directeur van het zwembad, G. Kammers, die mij dikwijls raad gaf.

Ten is het plan opgedoken om een overtocht te organiseren door de Bergenop-Zoom worden bekoegst. Mijn vriend Versart zette alles op touw. Met dubbeltes en kwartjes bracht een comité 500 gulden bijeen. Van een ielen dankje liep dat alles uit. Heel wat menschen, die hoer van de sport ogven, bleven achter. Iedereen wil wel jucheten, als men zoo iets maat. Maar vooruit men er mee begint zijn er weltoigen in Nederland, die u moerel of financial steunen willen. Het tegendeel vindt gij wel: er zijn er die mij uitreden en tot de menschen zelden. Geef daar toch niks voor, hij haat het niet! Ik weet een ding, Als ik geen ongeluk heb, haal ik het.
— Er zijn er die mij verwaand noemen. Met verwaandheid heeft het niets te maken. Ik voel mijn kracht. Voor 3 weken heb ik in de uur van 't Goessche Sas naar Bergen-op-Zoom gewonnen, 180 K.M. en toen voelde ik mij niet in het minst vermoeid. ZIE OOR BIER ZIE EIG... door Dr. Wilhelm Stelck vertaald door Dr. A. N. Nolst Trénié.
... Zie het gevaar dapper onder de ooggen: zoo is zijn levensles en maak van Uv leven wat ge er van maken kunt... f 3.50

OPRUIMING

van 26 Sept. t.m. 3 Oct.
Tel. 619 TOKO KESAWAN Medan

Op ieder feest en rendez-vous, waar men elkaar ontmoet — — — kunt U bevesteden de superioriteit van

SASCHA'S Toiletten

Zo zijn elegant
Zeer gestelingeerd
en zijn altijd individueel goed gekozen
Allergrootste Dames-modezaak
KESAWAN 116 — 118 (WARENHUIS TOKRA) TEL. 769

MEULENHOF'S WITTE BOEKEN

VOOR WELDENKENDE MENSCHEN

In deze uitgaven worden boeken opgenomen die zoowel op phisiek als op moreel gebied richting willen geven in het leven, raad willen brengen en in vele gevallen troost.

- GEZONDHEIDSLSEER VOOR NEDERLANDSCH-INDIË door E. H. Hermans, Arts. Een boek voor iedereen die naar Indië gaat of daar woont . . . . . f 4.70
- VAN KIND TOT MENSCH door J. Riemsens-Reurslag, Leerares in de Paedagogiek aan den Opleidingscursus voor Leerares in Kinderverzorging of Opvoeding te Amsterdam. Dit boek behandelt twee groote vraagstukken n.l. Kennen wij onze kinderen? Hoe voeden wij ze op? . . . . . f 3.50
- HET ONVERKLAARBARE IN HET LEVEN EN NA DEN DOOD door Dr. Henri C. A. Muller. Spiritisme en Occultisme. Het doel van het werk is in wijderen king meer belangstelling te wekken en een beteren kijk op de psychische verschijnselen . . . . . f 3.50
- WAT OOR BIER ZIE EIG... door Dr. Wilhelm Stelck vertaald door Dr. A. N. Nolst Trénié. . . . . f 3.50
- ... Zie het gevaar dapper onder de ooggen: zoo is zijn levensles en maak van Uv leven wat ge er van maken kunt . . . . . f 3.50
- ZENUWACHTIGE MENSCHEN door Dr. W. Stelck vertaald door Dr. A. N. Nolst Trénié. Verschillende typen van zenuwachtige menschen worden door den schrijver in dit boek behandeld. DE TUBERCULOSE door Arts W. Schuurmans Stekhoven, Praktiseerend geneesheer te Utrecht. Populair-Geneskundige beschouwingen over wezen, verschijnselen, behandeling en voorkoming . . . . . f 3.50
- DE SUIKERZIEKTE door Dr. A. Foyer, Arts voor Maag-Ingewands- en Stofwisselingsziekten te Amsterdam. Verschijnselen, algemene voorschriften voor de behandeling, benevens iets over hande . . . . . f 2.30
- HOEDPJJN door Dr. W. Schuurmans Stekhoven, Wezen. Oorzaken, bijzondere vormen en behandeling van hoofdpijn . . . . . f 2.30

BOEKHANDEL DELT COURANT

"POLYDOR"
der
Duitsche
Gramfoon
A. G.

"POLYDOR"
de gramfoon
plaat
gemaakt
volgens
nieuw Systeem

Opera's, Orgemuziek, IViool-, Piano- en Cello Solo's, allen van de beste Europeesche artisten der Duitsche-, Weensche-, Italiaansche- en Fransche Opera's. Opnamen van Kreisler, Selma, Kurz, Prof. Walther Rehberg, Franz Volker e. a.

DANS-MUZIEK

Nieuwste Schlagers w.o. opnamen van Arthur Biggs's Savoy Jazz Band

NIEUWE ZENDING: **DECCA'S** en **DULCEOLAS**

Vergeet niet onze prijzen aan te vragen

FEUILLETON

De sleutel.

door

Jim Corbin March.

(Auteursrecht voorbehouden.)

Nádruk verboden.

— Het klinkt wel altemaal prachtig des-
tauten wensch van een stervende heilig te
noemen, maar dat sluit voor mij niet uit, dat
de noodzakelijkheid bestaan kan een derg-
lijken wensch niet uit te voeren.

— Dus was U lachten de mogelijkheid een
dergelijks verzoek te volgen.

— Sterke. Ik heb eenmaal geweigerd een
laarsten wensch te vervullen.

Ik wachte in spanning of Shirley op het
onderwerp door zou gaan. Eenige oogenblik-
ken zat hij strak voor zich uit te staren.

— Je neemt mij niet kwalijk, dat ik o-
nmanen enigszins verander, misschien uit
overleven pietelt, maar het lijkt mij beter.

Een jaar of dertig geleden was ik te Bombay
vertoonden aan een der groote Trading Com-
panies en zoals gewoonlijk gaf de directeur
na het opmaken van de balans aan de
employee's een leerdorndierje. Gezien den
gunstigen gang van zaken ging het daar
bestal nog al vroolijk toe. Ook dien avond.

Mr. Bevercombe had voor een verrassing
weten te zorgen en plotseling werd een
schaal schitterende oesters imperiales, binnen
gebracht. Ten einde de vreugde te vergrooten
zou geloot worden, wie de eerste en grootste
verorren zou. Een van allen stelde voor,
alle Intussleutels in een hoed te werpen,
waarna Bob Manning als de jongste en ge-
blindoekt een uit zou trekken. Mr. Bever-
combe hield met beide handen een hoed
vast en rinkelend vielen de sleutels er in.

Bob Manning die al meer gedronken had
dan goed voor hem was, greep diep in zijn
broekzak en gooide er met een smak een
sleutel in. Plotseling zag ik hoe de handen
van Bevercombe zich krampachtig om den
rand van den hoed sloeten, terwijl hij den
ander strak aankweek. Het was of de nevel
bij Manning optrok en onwillekeurig ging
zijn blik naar den hoed. Ik keek . . . . de
laatste sleutel gelok op dien van Mr. Be-
vercombe als twee druppels water. Ik wist
dat Manning veel belang stelde in mevrouw
Bevercombe, maar dit . . . .

Bevercombe beheerste zich volkomen.
Lichte en riep: „Ik heb ze. Trekken!” De
avond verliep overigens gewoon, maar heel
maaten vernamden elkaars goedheid. Ten
een het eind stond Bevercombe op, tikte
tegen zijn glas en zelde: „Mijn Heeren.

Voor wij heesman, heb ik nog een belang-
rike mededeeling te doen. Het heeft reeds
in het verleden gebleven, die maas-
schappij opnieuw uit te leiden en een
nieuwe factory in Kameroun te stichten. Of-
schoon ik aan de verdiensten van geen uwer-
zenige afbreuk wil doen, schijnt mij de heer
Manning voor dezen post de aangewezen
man, een prozator, waarop hij door zijn
talenten en ijver zeer zeker aanspraak kan
maken. De heer Manning zal over een week
vertrekken en ik verzoek U allen, Uw glas
op zijn gezondheid en wolslagen te willen
leiden.

— Je weet wat dat hekje van den aard-
bol betekent. Hij stierf een jaar later aan
koorts. Een week daarna kreeg ik van Man-
ning een brief, waarin hij mij verzocht zijn
laatste groeten aan uis. Bevercombe te
willen overbrengen en naar den inseltoer-
sleutel terug te geven. Ik heb een uur lang
met dien sleutel in mijn hand gezeten. Zou
ik oude wonden weer openscheuren? Zou
ik de kans scheppen, vermeden te worden
zekerheid te maken als die sleutel ooit weer
gezien werd? Ik heb hem diep in mijn bu-
zen weggestoten. Hij ligt daar nog.

Wij ontvingen deze week wederom een zending

FIAT 520 TORPEDO'S

In verschillende kleuren.

Deze schitterende Italiaansche wagen met
zijn soepele motor, waarvan de krukas
zeven maal gelagerd is, klimt op PRISE
DIRECTE zoals nog nooit tevoren een
Europeesche wagen deed.

PRIJS MET RESERVEWIEL MET BANDEN f.4050.-
VRAAGT PROEFRIJ.

N.V. FIAT Import Company

Soekamoelia 3

Medan

Het meest interessante boek voor 1928 is:

ISADORA DUNCAN

MIJN LEVEN

Met een voorwoord van J.W.F. Werumeus Buning

Met vele illustratiën. Prijs in prachtband f 7.10

Even voor haar tragischen dood, had Isadora Duncan haar boek voltooid. Het
is misschien de hoogste bevestiging van haar moed en haar genie en haar
scheppende levensleide.

Het is intiem, waarschijnlijk het meest intieme boek, dat ooit door een vrouw
werd geschreven. Zij ziet er, openhartig, dapper, onzelfzuchtig, haar onrechtbaar
lezerspubliek open en betreedt in de oogen, als zij het haar zichtbare toeschou-
wers deed: zij geeft zich.

Zij heeft den moed gehad haar momenten van vreugde en van diepe smart in
haar herinnering, even dapper te aanvaarden als toen zij ze beleefde.

En zoo heeft zij een boek geschreven, dat haar tot gelijke maakt van het kleine
aantal zelfzame uitverkorenen, waarover zij schrijft.

Boekhandel DELI COURANT

**KOOKT
OP
GAS**

En gevolg van Verstopping

Is die rare, schelle hoofdpijn, prik-
kelbaarheid en voortdurende ge-
druktheid. Foster's Maagpillen
hebben naam gemaakt als
het laxerend middel bij uit-
nemendheid. In alle apo-
theeken en toko's
f.0.80 per flacon.

FOSTER'S MAAGPILLEN

KARPETTEN
IN MODERNE KLEURSTELLINGEN
EN ALLE MATEN TEGEN DE
LAAGSTE PRIJZEN

TWOONHUIS

UCHTMAIL

VAN ALLEPO NAAR DE STAD DER
DUIZEND-EN-EEN NACHT.

a. b. d. e. h. N. A. F. A. 16 Sept. '28.
Alleppo.
Er wordt hard gewerkt te Alleppo door de
aanschen. Een maandaat over een strek als
wie is geen puer gnoeger, vindt capitaine
... in hij het schip van de vlieg-
de Mastlucht bij te midden van zware
klediasversperpingen, welke in den
tijd tegen de Druzen, die ook versich in
t geheugen ligt, vaak dienst hebben gedaan.
... goeden? En dat heeft ook de leugenaar,
... wij niet en dan in de woestijn hebben
zien. De Fransche vliegers te Mustlucht
in iudersdaat volgevoelen en het haaldelijk
... aan te daadwerken in hun vliegtuigen
... oeten strijden tegen de vlandelijke stam-
... Is een bar gebied, Syrië. Capt. Voisin
... hadt verhalde: hoe het heersaaklijk
... kwam, dat vliegers door motorisch
... waren te dalen en hoe zij dan ge-
... oonlijk trachten zoo dicht mogelijk bij
... in lentskamp te komen. De Bedouine zijn
... naar gastvrij en zij behandelde de vliegers
... eeds voorkomend. Maar in het aerodrome
... met niet waar de vliegers rebreren
... zien en men mond er andere mechtigen
... it om hen op te sporen. Tot za na dagen
... n dagen zoeken werden ondekt.
... Maar op het oomblik heerscht er ook be-
... rekkelijke vrede en men maekt zich niet
... zorgd. Man heeft hier de lichte Fran-
... scha gest en de cockpitbar in het print-
... vliegmach Moutlucht is een juweel van
... decoraturskonek. Een ruwe, houten loods
... heeft het daverende opsluift. Foyr sal de
... opende in de mees zist er
... uit om door een ringelstij te halen.

Geen benzine?

Benzine? Benzol? Aviation's benzol? In
... 'n y pas... Het is vandaag Jooden en nieuw-
... jaar en het is een feest, maar de Joden
... niet zijn feest. Maar wij kunnen daar niet
... mee rekenen en moeten benzine hebben. En
... zoo wordt 's avonds laat in de ruime lods
... Ford van kapitein Voisin de tocht naar Al-
... allepo aangeregt langs den stoffigen wij slochten
... weg welke gewest door de woestijn naar
... Alleppo leidt. De koffers voorop vastge-
... den, de chauffeur in een zwerende houding
... op het linker-voorschot nevens kapitein
... Voisin die het stuurwiel houdt, makende
... Voisin die niets van haar oorspronkelijke
... Parsische charme heeft in gebouwt het verlaten
... leven in Alleppo en naast in de lods van
... riant Darmard. En schiet in de lods pite-
... van onze machines in ik
... 't is te verstaan dat op den weg naar
... kapitein Voisin niet kan zijn Ford er is nu
... langs te rijden en we arriveren beneden in
... het hotel „Baron“.

In het Oosten.

Wen weet in het Oosten. Het heeft zijn
... punten gepreid en die hebben die de
... pressie dat we terug zijn op Java. Daar zijn
... in kleine warong langs de kanten Oos-
... terische kooplieden, er walter, perkolien,
... Hopen en larsje de straten is het kleurig
... drijf van menschen in de kledias die
... karakteristiek is voor Oosterse plaatsen.
... Van 11 tot 11 1/2 uur in gesticen dat een
... man te maad voorbij en schreeuwde Ach-
... die, jehelie, komen op hun ritson en
... een weg door de menschenmassa.
... Het hotel „Baron“ valt men 't is van een
... kalder dat men in deze verlaten plaats niet
... zou verwachten en de kamers zijn ruim en
... risch en behoorlijk onderhouden.

Postgenoechten.

Maar het veat de aldagedingen gedane: rap-
... porten opmaken en naar het telegraafkantor.
... Maar deze laatste tocht wordt een posten-
... Er zit een sleutlike Turk, met fez en witten
... geknepte wandelstok, een snor als Willem II
... en een minimum aantal herenkraken.
... En dan ontspint zich het volgende gesprek
... tussehen deze zoon van het land van de
... halve maan en schryver dezez enerzijds
... gevoerd in een gemeen meengemoes van
... Fransch en Turksch, anderzijds in een neg-
... minderwaardiger mengsel van Turksch
... (Gowaz) Maleisch, Fransch, Engelsch,
... Duitse en Hollandsche krachten.
... — Wazleeh abisidareidzjeeng?
... — Richtig bootzje welle... Goeienavond.
... Ik heb hier een telegram voor Holland... Den
... Haag... en een telegram voor Weltevreden,
... Batavia, Java, Ned. Oost-Indie...
... — Wil je die verzonden hebben op heel
... of half tarief?
... — Half tarief natuurlijk, en als 't kan nog
... goedkooper...
... — Neen, neen... half tarief is uitgesteld en
... heel tarief is onmiddellijk...
... — Zoo, dus heel tarief...
... — Waar ligt Den Haag?
... — De man weet niet waar Den Haag ligt,
... waarom we dat onmiddellijk voor hem opzo-
... ken in een groot boek dat hij ter beschik-
... king heeft en waarin, wonder boven wonder,
... Den Haag inderdaad voorkomt.

Ontdekkingsreize.

— Waar ligt Weltevreden?
... — Java.
... — Waar ligt Java?
... — Ned. Oost-Indie.
... — Kun je het vinden in dit boek?
... — We wisten er voor. We wisten niet
... zeker of Weltevreden er wel in zat
... staan en zullen Batavia zoeken. Dat staat
... er in.

— Hier staat Batavia... Dat is Weltevreden
... toch niet?
... — Neen, maar dat is hetzelfde.
... Oudertusschen heeft Koppen Weltevreden
... ook gevonden. Er blijft een Weltevreden te
... liggen in Indië, een in Zuid-Afrika en een
... in Amerika.
... Intusschen hebben we het Indische Welte-
... vreden en we vragen daarheen het telegram
... te seimen.
... — Dan moet u dat er bij zetten.
... — Neen, dat doen we niet.
... — Dit Weltevreden (toen we) hebben...
... — Maar dat mag ik niet zo verzetten!
... Hier staat Bagdadward en dat is een com-
... binatie, dat mag niet.
... — Er ontstaat een gezamenlijk -dat of men
... ward en Baghad aan elkander mag schrij-
... ven en tenslotte besluit ons goede Turk het
... telegram te verzenden zoals wij het hebben
... opgesteld, doch voor Baghadward twee woer-
... den rekenende.
... Natuurlijk vergist hij zich vier malen in
... de betekenis van het tarief, deensda in zijn
... en betekenis in ons woord, doch tenslotte
... krijgen we omers te gals en verzendt hij de
... telegrammen. We zijn er van oerzigtig dat
... hij te verزند naar kaap Weltevreden in
... Zuid-Afrika.

Feesten en slaap.
Een gezellige avond in de Union Fran-
... waar het gehele officierscorp is verga-
... derd en waar in een fantastische omgeving
... gen Fransche mena wordt geestvered en
... waar tussehen de woestijnhuizen de ophit-
... sende fox-trott Halleuja verdienstelijk werd
... gespeeld... en dan uitslapen. We hebben
... morgen een korte sloop voor den boeg.
... Alleppo — Bagdad... De stad van Simbad de
... Zee-man en duizend... en één nacht zal slechts
... vier uur vliegen zijn, terwijl wij onmogelijk
... door kunnen naar Bushire. Een zoo zijt Alleppo
... om den volgende morgen om neen uur nog
... onder de wol. Een eerste nacht om het oer-
... klamb... Dat geeft een zilver Indisch
... gevoel. That falling from onidek.

Maar op het oomblik heerscht er ook be-
... rekkelijke vrede en men maekt zich niet
... zorgd. Man heeft hier de lichte Fran-
... scha gest en de cockpitbar in het print-
... vliegmach Moutlucht is een juweel van
... decoraturskonek. Een ruwe, houten loods
... heeft het daverende opsluift. Foyr sal de
... opende in de mees zist er
... uit om door een ringelstij te halen.

Maar met de tijden sterren de legenden,
... en in de oude stad van Kalif Haroun al
... Raschid, en van sheik Abd el Kader, waar
... thans nog diens muske zijn zware torens
... ten hemel reikt, waent ons een modern ge-
... outilleerd vliegveld van de Imperial Airways,
... met volledige gebouwen, een wachtkamer
... voor passagiers en passpoortcontrole.
... en een snuivende Surobakker draagt ons
... door de stikende stral van Simbad de Zee-
... man naar een vijf gouden goetillier hotel
... waar een bakker met een g'eur een wel-
... komne toevende dezer tijden zijn.

Naar Bagdad.
We leven en inden wel heel goed. Het is
... nu de vierde dag dat we onderweg zijn. Het

is op het oogblik Zondarmorgen en Don-
... dagnormen vertrokken we uit Amsterdam.
... Wanneer ik op het oogenblik over den raad
... van de machts naar beneden zie, zie ik de
... strake liggende van de woestigen van Syrië
... en Irak onder mij.
... Hier en daar ligt in een groene oase een
... dorps en in de omgeving grazen zwarte en
... witte schapen. Dit is de buurt geweest, waar
... in eenmaal de aartsvalers opzweverden
... met hunne kinderen... en nog iets verder
... waar Euphrat en Tigris sich onvleiden...
... wanneer ik nu uit het raam kijk zie ik de
... Euphrat, waar het historische Paradijs
... geleegd moet hebben. Het is nu al weeten-
... zij... dorre vliete van troesteloos goed en
... heulend, waarin zeldzame karavansen zich
... lood voortbewegen langs de loog, long trail
... of loog ago...
... Fantasia.

Maar heel in de verte verrijft Bagdad, Ach,
... Bagdad... droombeeld uit mijn kinderjaren,
... waar weesam Simbad de Zee-man leefde.
... Haroun al Raschid... dat alles wat lang geleden
... zal zien thans? Dit is het land, waarin Sim-
... bad leefde... dit is het land waarin Ali Baba
... en de veertig roovers rooverwies, het land
... van het „Sokken, open U“, het tonverrijpt
... op de wolven, en al die andere wonderen
... verhalen uit het boek met Duizend-en-Een
... geschiednissen...
... Over een uur zijn we daar.

In de verte verrijken Kim en woestijn
... en boren de zontenrijke uitgestrektheid van
... lucht en sand stort met dreunend geweld
... het product van deze eeuw, zinnebeeld on-
... zer saellende dagen, de diemotorige Fokker,
... die de afstanden tot niets maekt, weerd-
... deelen aan elkander afleedt.
... En in die voortdurende machine slaat
... een kind van de twintigste eeuw de toetsen
... van een twintigste eeuwse schrijfmachine
... en hij gaat met zijn gedachten terug naar
... een tijd van eeuwen geleden... toen men
... geen schrijfmachines kende, doch wel het
... vliegmachie vogen en wel de vogel Riek Zoals
... wij de vliegmachine kunnen en teeds bijna
... gaar beschouwen als iets heel gewoons.

Maar met de tijden sterren de legenden,
... en in de oude stad van Kalif Haroun al
... Raschid, en van sheik Abd el Kader, waar
... thans nog diens muske zijn zware torens
... ten hemel reikt, waent ons een modern ge-
... outilleerd vliegveld van de Imperial Airways,
... met volledige gebouwen, een wachtkamer
... voor passagiers en passpoortcontrole.
... en een snuivende Surobakker draagt ons
... door de stikende stral van Simbad de Zee-
... man naar een vijf gouden goetillier hotel
... waar een bakker met een g'eur een wel-
... komne toevende dezer tijden zijn.

Naar Bagdad.
We leven en inden wel heel goed. Het is
... nu de vierde dag dat we onderweg zijn. Het

VREEMDE KOLONIEN.
Een Koninklijk Koloniaal Instituut
te Brussel.
Op voorstel van den Belgischen minister
van Koloniën, den heer Jaspers, heeft de
Koning een besluit geseekd voor het stichten
van een Koninklijk Koloniaal Instituut,
geschied op de leest van ons Koloniaal
Instituut te Amsterdam. La D'après Colo-
niale bracht ter zake eenige nadere bijpon-
deringen.

Het Belgische Koloniaal Instituut zal o.a.
ook propaganda voor de koloniën maken bij
het middelbaar en hooger onderwijs en na-
tuurlijk zal het wetenschappelijke studies op
koloniaal gebied verrichten. Evenals het in-
stituut van Amsterdam, zal het Belgische Ko-
loniaal Instituut drie afdelingen hebben, een
afdeling „sciences morales et politiques“, dat
wij, zoo zegt het „Hid“, niet kennen in dien
zin, een afdeling „sciences naturelles et
medicales“ overeenstemmende ongeveer met
de afdeling Tropische hygiëne bij ons en
een technische afdeling. Het instituut zal
geregeld publicaties in het licht geven en het
wil door subsidies, geleerden aanmoedigen
zich met koloniale vraagstukken bezig te
houden.

ROLPRENTNIEUWS.
Valentino's weduwe.

Natacha Rambova, Valentino's weduwe,
heeft volgens het „Algem. Hid“, een maats-
chappij gevondt die twee films op stapel
heeft gezet, waarin zij zelve de hoofdrol
speelt. De eerste, getiteld „Who am I“,
wordt gunstig beoordeeld; de tweede is nog
niet gereed.
Naast Natacha speelt Casso, een neef van
wilen Valentino.

Poolsch belastingstelsel.
In Polen heeft de Regeering iets nieuws
bedacht op het gebied van vermakkheids-
belasting. Tot nog toe stelde iedere Gemeen-
teraad die vast voor de eigen Gemeente, doch
voortaan is er een belasting voor het geheele
land. Die belasting wordt voor iedere film
afzonderlijk vastgesteld door de landelijke

Belastingcommissie; de belasting wordt minder
of meer al naar gelang de opvoeding, moe-
de en artistieke waarde. De rolprenten wor-
den daartoe ingedeeld in vijf categorieën.
Daar is een bijsceop met één hoofdfilm
in één programma, dan is er een formule,
waarbij het aantal meters welke de film lang
zijn, een hoofdrol spelen. Dat zulk een ge-
compliceerd systeem tot allerlei twisten en
protesten aanleiding moet geven, vindt men
in Polen eer een voorbeeld dat een nadeel:
zonder kraakzooke zoo Polen Polen niet zijn.

Fairbanks aan het werk.
Douglas Fairbanks' nieuwste film zal „Het
ijzeren Masker“ heeten. Het scenario is een
mengelmoes van „Twintig jaar later“, en
van „De man met het ijzeren masker“. De
hoofdrollen worden gespeeld door Fairbanks,
Marguerite de la Monte en Leon Barry, die
alle drie optreden in de film „De drie Mus-
ketiers“.
In regstelling met de nieuwe rolprenten
van verschillende andere sterren, zal Fair-
banks' film geen „movie-ton“ krijgen, maar
Fairbanks geen vertuuren heeft in de toek-
komst van de sprekende film.

„The Green Hat“.
De hoofdrollen in Michael Arlen's „The
Green Hat“ zijn gegeven aan John Gilbert en
Greta Garbo, die in langen tijd niet meer te-
zamen in één film optreden.

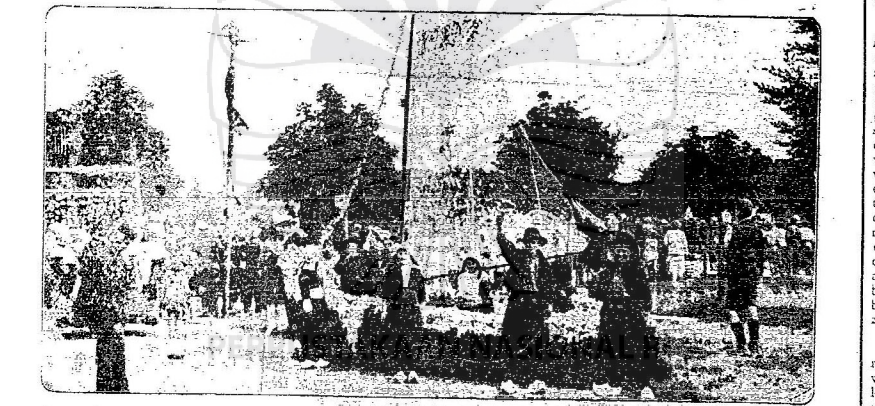
WETENSCHAP
Koloniaal Instituut en Volkenbond.

Wij herinneren eraan, aldus het „Algem.
Hid“, van 15 Sept. dat de Volkenbond zich
ende 1926 met die regeling belast heeft, in
samenwerking met de bulgaarsche Regeer-
ing, en dat onder zijn auspiciën en controle,
ter uitvoering van de noodzakelijke maatre-
gelen, een leening is tot stand gekomen. Het
succes dezer onderneming, die ten doel had
de vestiging der vluchtelingen als landbou-
wers mogelijk te maken, werd ernstig in ge-
vaar gebracht door de omstandigheid, dat
een aanzienlijk deel der reeds bestaande of
toekomstige nederzettingen gelegen waren
of gevestigd moesten worden in vruchtbare,
maar tevens sterk door malaria geïsteeerde
districten. Terecht vreesde men, dat deze
ongunsige hygiënische omstandigheid de
arbeidskracht der kolonisten ten zeerste zou
benadeelen en dat hierdoor de financiële
basis der geheele onderneming ondermijnd
zou worden.

Op grond van besprekingen met de Hygië-
nische sectie van het Volkenbondsecretariaat
werd bovengenoemde aanbenaar van het Ko-
loniaal Instituut, in zijn kwaliteit van lid der
malariacommissie van den Volkenbond, in
April 1927 naar Bulgarije gezonden, waar hij
den toestand in een der meest bedreigde en
tevens het dichtst door vluchtelingen bezette
districten, uit eigen waarneming leerde ken-
nen. Op grond van deze ervaringen en in
overleg met de bulgaarsche sanitaire autoritei-
ten bood hij den commissaris van den Vol-
kenbond te Sofia een plan voor een eenvoudi-
ge sanitaire organisatie in dat district aan,
welke in het bijzonder met de daar zoo hevige
heerschende malaria rekening hield en die
grootendeels voor rekening kwam van het
Commissariaat van den Volkenbond. Dit plan
werd goedgekeurd en zoo werd in 1927 in
dat district de eerst sanitaire, speciaal tegen
de malaria gerichte, campagne gevoerd.

Een tweede bezoek, in October 1927, tegen
het einde van het malariaseizoen, diende om
prof. Swellengrebel in de gelegenheid te stel-
len de waarde der nieuwe organisatie aan
haar uitwerking te toetsen. Deze bleek bevre-
digen genoeg om verdere uitgaven voor de
voortzetting der werkzaamheden te wettigen.
De berichten over de resultaten der bestrij-
ding van de malaria in 1928 luiden thans zoo
buitengewoon gunstig dat er alle reden is
om zich te ergeren, in dit eerste district
verkeeren, voor andere streken, waar tabrice
vluchtelingen gevestigd zijn, ten minste te
maken. Het doel van de nu te ondernemen
reis om na te gaan of hiervoor inderdaad
goede redenen bestaan en zoo ja, welke nog
onbehandelde districten daar het eerst profijt
van zullen trekken.

Prof. Swellengrebel is met dit doel 14 Sep-
tember per luchtvaart van Rotterdam via
Weenen naar Sofia vertrokken.

„Marken“ in Bergen.
In het Van Raensenspark te Bergen (N. H.) organiseerde de V. V. V. een bloemencorso. Onze foto laat een Markt vishersboot
zijn, welke algemeen de aandacht trok.

Aan de teroetstelling van
de Kon. Ned. Mtj. voor Tuin-
bouw en Plantkunde, afde-
ling Easrn, brachten eenige
honderden kinderen — allen
leden van Poralia — een
bezoek. Dezen kinderen werd
een floralsfeest aangeboden
in het park van huize Pe-
king. Jongdige bloemisten
met hun vlerdeerde fietsen.

